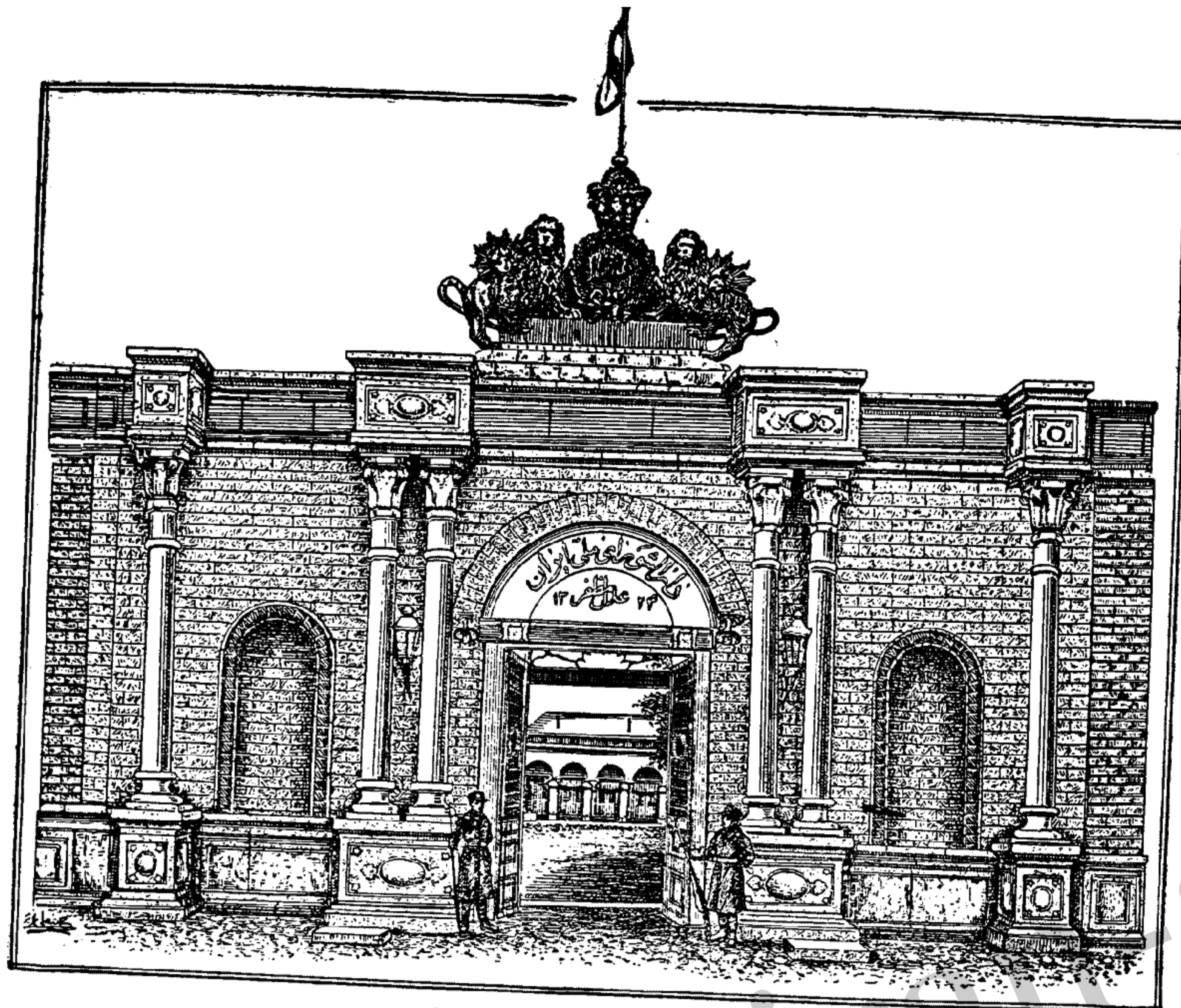


دوره ششم تقویمیه

جلسه ۱۲۲	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره ۸۷
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجم شنبه اول تیر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۲ ذیحجه ۱۳۴۵	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان » قیمت تک شماره یک قران

## فهرست مندرجات



ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	سؤال آقای آقا سید یعقوب از آقای وزیر جنگ راجع به البسه وطنی و جواب آقای وزیر	۱۷۸۱	
۲	قرائت پیشنهادات آقایان نمایندگان راجع باضافات فواید عامه و شور در اطراف آن	۱۷۸۱	۱۷۹۲

# مذاکرات مجلس

## دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنجشنبه اول تیرماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۳ ذیحجه ۱۳۴۵

### جلسه ۱۲۲

( مجلس سه ساعت قبل از ظهر به ریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید )  
 ( صورت مجلس یوم سه شنبه سی ام خرداد قرائت شد )

غائبین با اجازه جلسه قبل  
 آقایان : میرزا حسن خان اسفندیاری - نظام مافی - ضیاء - حیدری مکاری - فرشی - زعیم - محمدولیخان - اسدی - پالیزی - قوام شیرازی - بهار -

طباطبائی وکیل - حاج شیخ عبدالرحمن  
غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: علی خان اعظمی - حشمتی - نوخت -  
حاج حسن آقا ملک

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: شبرونی - دشتی - شریعت زاده - محمود رضا  
رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب از آقای وزیر جنک  
سوالی داشتید بفرمائید

آقا سید یعقوب - بنده میخواستم از آقای وزیر جنک  
سوال کنم که این قانون بدبخت البسه وطنی آیا در  
وزارت جنک اجرا میشود یا نه؟ اگر عمل نمیشود آیا  
مجازاتی نسبت به کسانی که عمل نمیکند در نظر هست یا نه؟  
البته در این باب گریک اقدامات خوبی فرموده اند جوان  
بدهند.

وزیر جنک - لباس قشون تمام البسه وطنی است  
آقا سید یعقوب - عرض میکنم قبل از اینکه این  
قانون بگذرد لباس قشون وطنی بود و آنها کرباس  
میپوشیدند مقصود بنده اجزای دفتری است یعنی آنهایکه  
خیلی جنابان هستند و الا سرباز، توپچی، سوار، اینها  
همیشه کرباس میپوشیده اند

وزیر جنک - برای یکجمله مختصر بیکه لباس وطنی نداشتند  
با کارخانه کازرونی مذاکره شده است که تا دو ماه دیگر همه  
لباس وطنی بپوشند

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع باضافات فواید  
عامه مطرح است پیشنهادهای قرائت میشود  
(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم کلیه ارقام مربوط بحسابات از  
لایحه اضافی فواید عامه حذف شود

باسائی - يك پیشنهادی شده بود که این مبلغ را  
بصرف دیگری برسانند و مجلس رأی نداد بنابراین مفهوم  
مخالفت این است که این مبلغ مطابق رأی مجلس باید  
بصرف تبلیغات برسد و این پیشنهاد دیگر مورد ندارد.

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقایان  
موافقین قیام فرمایند

(کسی قیام نکرد)

رئیس - رد شد.

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب: بنده پیشنهاد میکنم  
قلم راجع به نوغان از بودجه کسر شود.

رئیس - آقای سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده این پیشنهاد را کردم برای  
اینکه بعرض آقایان برسانم که در کمیسیون راجع بتأسیس  
نوغان و عملیات آن توضیح داده نشد یعنی توضیحی که  
قانع و مقنع باشد داده نشده. اساساً بنده بازديد کردن  
نوغان و ترقی دادن آن کاملاً موافقم برای اینکه صادرات  
ما خیلی ناقص است بلکه به صفر رسیده است و ما  
تا چارم که نوغان را در تمام ایران زیاد کنیم اشخاصی  
که سیر اجالی در نقاط ایران کرده باشند میدانند یعنی  
از ترتیب غرس اشجار معلوم میشود که در همه نقاط  
ایران مسئله نوغان معمول بوده است چیزیکه هست

بنده میخواستم به بینم که آقای معاون آن عملیات  
سابق را که دولت آمده است و امتیاز نوغان را به بکنفر  
داده است بفرمایند بکنفر از تجار ایرانی در سه سال قبل  
(حاج معین التجار) زحمتی کشیده است و تأسیس نوغان  
کرده است بنده عرض میکنم که اگر دولت میخواهد  
این مسئله را در چنگال خود بگیرد بنده کاملاً مخالفم و  
بر خلاف عقیده که آقای باسائی فرمودند دولت ما  
سوسیالیست است و باید داخل در عملیات اقتصادی بشود  
بنده عرض میکنم که دولت ما سوسیالیست باشد با همان  
مستبد اول باشد ولی کاری برعابا نداشته باشد خود

رعابا اقتصادباشان را تعقیب میکنند و از پیش میبرند  
بالاخره اگر این موضوع در دست دولت آمده باشد بنده  
مخالفم چرا؟ برای اینکه تجربه شده است که هر مسئله  
را که دولت در آن مداخله کرده است خراب شده و  
نقصان پیدا کرده است. نه اینکه بنده بخواهم عرض کنم  
که غرض دولت این بوده است، خیر بواسطه عدم علاقه  
و عدم ترحمی که از طرف مأمورین دولت نسبت برده  
شده است مردم نسبت باین امور ادبار کرده اند. بن  
بر این بنده پیشنهاد کردم که این مبلغ کسر شود و اگر  
دولت بخواهد تبلیغاتی کند باید وسائل همیشه را  
بمردم بیاموزد نه اینکه این را در دست بگیرند و اسباب  
زحمت مردم را فراهم کنند بنده تمام غرض این است که  
دولت دست از این قسمت بردارد و بگذارد مردم به ذوق  
خودشان پیشرفت کنند. بنده میدانم در طهران بعد از آنکه  
حاج معین التجار این مسئله را تعقیب کرد تجار دیگر  
هم تعقیب کردند و خیلی این مسئله ترقی کرد همین که  
دولت آمد مردم گفتند مال شما و رفتند. لهذا بنده  
عقیده ندارم که دولت در این باب مداخله کند و اگر  
بگذارد خود مردم این را بسط میدهند و زینش  
میبرند. از این جهت بنده پیشنهاد کردم حذف شود  
حالا اگر دولت نظریه دارد که این اصلاح مملکت  
است بنده هم موافقم

معاون وزارت فواید عامه - البته مسئله صنعت  
نوغان و توسعه این کار یکی از مسائل مهم فلاحی و  
اقتصادی این مملکت است و متأسفانه وزارت فواید  
عامه بواسطه نداشتن بودجه تا امروز نتوانسته است  
آن منظوری که دارد انجام دهد. امسال مذاکره شد  
که يك اعتبار کلی تقریباً بمبلغ دوست هزار تومان  
صد و پنجاه هزار تومان، برای این کار بوزارتخانه  
قرض بدهند و این کار را آنطوریکه لازم است عملی  
کنند ولی تا بحال موفق به این مقصود نشده اند در  
بودجه فواید عامه هم متأسفانه چنانچه

ملاحظه میفرمائید آن قلمی که توانسته اند برای نوغان بگذارند هزار تومان است و این يك چیز ناقابل است برای آن کارهایی که میخواهند انجام دهند. مثل اینکه الان در بیرون دروازه در حسین آباد اگر تشریف ببرید می بینید که يك موسسه خیلی کوچکی برای امتحان نخمهای نوغانی که ممکن است در ایران عمل یابد در آنجا درست شده و چهارده قسم از اقسام نخمهایی را که در تمام دنیا هست در معرض امتحان گذارده اند که به یبندند کدام يك از آنها با آب و هوا و مقتضیات ایران مناسب است و این را هم عرض می کنم که ما باید يك سیاست نوغانی برای این صنعت مخصوص در ایران داشته باشیم و این سیاست هم منحصر به این است که خود دولت در این کار مداخله کند و اگر چنانچه صاحب امتیازی هم هست ما نمیخواهیم امتیاز او را بزور و عنف بگیریم. با خود صاحب امتیاز هم يك قرار دادی از طرف دولت داده شده که حق او هم با مال نخواهد شد ولی دولت مجبور است در این مسئله يك مداخله مستقیمی بکند چنانچه در این دو ساله کرده و یک نفر متخصص فرانسوی در این دو ساله مشغول زحمانی است و مقدماتی هم تهیه کرده است و امید داریم که نوغان ایران را بآن درجه که باید باشد بتوانیم برسانیم مثلاً فرض بفرمائید در سال دوست و پنجاه هزار سید هزار قوطی نخ نوغان وارد ایران میشود که تقریباً حد متوسط قیمتش را وقتی بگیریم دوست و پنجاه هزار تومان دوست هزار تومان در سال پول میدهم برای اینکه نخ نوغان وارد شود در صورتیکه اگر بتاریخ نگاه کنیم می بینیم که سابقاً از ایران نخ نوغان بخارج میرفته است و علت اینست که امروز نمیتوانیم بفرستیم برای این است که بهمان ترتیب قدیم میخواهیم نوغان تهیه کنیم. بنده يك روز در کمیسیون فواید عامه این مطلب را خدمتتان عرض کردم خیلی اسباب تعجب شد. هر دانه شاه برکی را که میخواهند تخمش را بگیرند باید در کیسه های

مخصوصی که آنها را سلول مینامند بریزند و بعد امتحان کنند و به یبندند این نخ مریش است و معیوب است یا نه اگر مریش است البته تمام آن نخمها را دور میریزند اگر خوبست نگاه میدارند و بهمین وسیله جلوی امراضی که ممکن است بر این صنعت وارد شود میگیرند پس اگر یکقدری کوشش کنیم برای این صنعت بنده امیدوارم که بتوانیم چندین برابر بخارج آن عایدات خودمان را از این راه زیاد کنیم بلکه در آئید بتوانیم بواسطه هوای مساعد مملکت نخ نوغان را هم جزء صادراتمان قرار دهیم بنابر این عقیده ام این بود که يك تبصره پیشنهاد میفرمودید که يك مبلغ خیلی بیشتری برای این صنعت داده شود نه اینکه پیشنهاد بفرمائید این هزار تومان ناقابل هم حذف شود.

آقا سید یعقوب - بنده استرداد می کنم حاج آقا رضا رفیع - چرا استرداد میکنید بنده قبول می کنم این پیشنهاد را آقا سید یعقوب - چه کنم شما که رأی میدهید کازرونی - بنده هم قبول میکنم

رئیس - رأی میگیریم به این پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند

( عده قلیلی برخاستند )

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای فیروز آبادی.

( بمضمون ذیل قرائت شد )

بنده پیشنهاد میکنم که مبلغ سید و هشتاد تومان حقوق یک نفر مفتش کسر شود

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده خیلی متاسفم از اینکه در این اقلام بهیچوجه نمیتوانم رأی بدهم زیرا من اساساً نمیدانم بودجه فواید عامه چقدر است و چیزی که اصلش را نمیدانم چقدر است چطور میتوانم به فرعی رأی بدهم و گمان میکنم بسیاری از آقایان هم همینطور باشند حالا

راجع به این وزارتخانه بنده نمیدانم در سابق مفتش داشته باشد؟ خدا میداند رأی دادن به این چیزهایی که ما بهیچوجه اصلش را نمیدانیم چقدر است سوء اثر می بخشد بنده از آقایان مدیرم که بودجه وزارت فواید عامه چقدر است اگر گفتند چقدر است بنده هم رأی میدهم بالاخره بنده در این قلام هی پیشنهاد میکنم و فریاد میزنم بلکه اثر کند.

رئیس - آقای ایلخان ایلخان - بنده بوجود اینکه بشخص آقای فیروزآبادی و عقاید ایشان عقیده دارم که فرمایشاتش همیشه از روی عقیده است ولی متأسفانه اندازه مسائل را تکرار کرده اند که بنده عقیده داشتم خودشان هم این پیشنهاد را نمیکردند میفرمایند مفتش برای چه؟ در يك اداره وسیعی که راجع به فلاح است يك مفتش زیاد نیست پس بنده عقیده ام این است که آقای فیروزآبادی موافقت بفرمایند و بگذارند این اضافات از مجلس بگذرد و حقیقه مجلس بکارهای خودش برسد. کمیسیون بودجه مشغول رسیدگی باصل بودجه است و انشاء الله بهمین زودبها اصل آن مجلس خواهد آمد و البته آقای فیروزآبادی تصدیق میفرمایند که تکرار این مسائل کارهای مهم پارلمانی را تعویق میدهد اگر چنانچه آقای موافقت بفرمایند و این پیشنهاد را تکرار بفرمایند البته بودجه به مجلس خواهد آمد و تریقت خودشان هم تصدیق خواهند کرد که تمام آن بر نفع مملکت است

مخبر - راجع باین پیشنهادات اگر مراجع بصورت مجلس بشود از قلم اول تا آخر این لایحه مکرر این پیشنهادها شده و قابل توجه نشده. دوسه نفر از آقایان اگر هم بنا باشد از سر بگیرند بنده نمیدانم این دور و تسلسل بالاخره بکجا خواهد رسید.

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

( معهودی برخاستند )

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد دیگر ایشان ( بشرح آتی خوانده شد )

پیشنهاد میکنم که مبلغ ۲۷۶ تومان حقوق یک نفر محاسب کسر شود. مخبر - این پیشنهاد را آقای دشتی کردند و رد شد رئیس - آقای فیروزآبادی

فیروزآبادی - عرض کردم. این پیشنهادات من از روی جهل است و نمیدانم آقایان میفرمایند برو به بین بنده این ترتیب پیشنهادات بخارج را می بینم و از آنطرف کارها را می بینم که فواید این بخارج ندارد. مثلاً این اداره آبزاق را که درست کرده اند بنده شنیدم در عرض این چند سال یازده کرور تومان کسر آوردند. یازده کرور تومان اگر آن وقت بمردم میدادند خرج نمی شد.

رئیس - ( خطاب به فیروزآبادی ) - آقا از موضوع خارج نشوید.

فیروزآبادی - بنده این چیزها را می بینم عصبان می شوم و البته درباره نیستم که مخالفت کنم تا این ترتیب است بنده یکی یکی اینها مخالفت میکنم تا به بنده خدا چه میخواهد بنده با این نظر مخالفم.

رئیس - آقای مهدوی

مهدوی - مکرر این جا گفته میشود که اضافات قبل از خود بودجه به مجلس آمده است، بودجه ۱۳۰۴ را مجلس تصویب کرده است و بودجه ۱۳۰۵ را هم يك دوازدهم يك دوازدهم از روی همان بودجه ۱۳۰۴ رأی داده است. خود بنده سال قبل رفتم بوزارتخانه و با آقای وزیر عالی مذاکره کردم که برای اینکه ما بتوانیم بودجه ۱۳۰۶ را در کمیسیون بودجه رسیدگی کنیم خوب است که بودجه ۱۳۰۶ همان بودجه ۱۳۰۵ باشد صورت بودجه ۱۳۰۴ هم چاپ شده و

به تمام آقایان نمایندگان داده شده است اضافاتی و آکه آقایان وزراء از روی بودجه ۱۳۰۴ لازم دانسته اند صورت نوشته اند و آورده اند در کمیسیون بودجه مجلس هم تصویب شده و راپورت هم داده شده است و مجلس هم تصویب کرده است پس کمیسیون بودجه و آقایان نمایندگان که رأی میدهند به چیز نفهمیده رأی میدهند یعنی بودجه ۱۳۰۴ را در نظر دارند و این اضافات است قیام فرمایند .

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای عدل

(بمضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ابتدای ستون قران عوض لفظ قران تومان نوشته شده و از تمام اقلام اضافات يك صفر حذف شود .

رئیس - آقای عدل

میرزا یوسف خان (عدل) - این مسئله توضیح مفصلي لازم ندارد و مکرر در مجلس این مسئله مذاکره شده است که واحد پول ایران تومان است و بنده نمیدانم چرا آقای مخبر کمیسیون بودجه اصرار دارند که واحد را قران بگیرند ! هیچوقت معمول نبوده است که واحد پول ما قران باشد و از قدیم هم تومان بوده است مکرر هم در مجلس این موضوع مذاکره شده است .

رئیس - آقای مخبر .

مخبر - بموجب يك قانونی که از تصویب مجلس شورای ملی گذشته باشد هنوز واحد پول ایران تعیین نشده است و معلوم نیست که واحد پول ما تومان باشد و مصر بودن به اینکه يك لفظ ترکی را ما مأخذ قرار دهیم نمیدانم به چه مناسبت است !

کازرونی - بنویسید تفره مقال .

رئیس - پیشنهاد آقای کازرونی .

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ۴۰۷۶۰ قران از مبلغ کل کسر شود .

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - اگر آقایان درست دقت و ملاحظه فرمایند خواهند دید که نویسنده این اضافات يك زحمتهای زیادی برای تهیه الفاظ کشیده است که این اقلامی را که می خواهند این جا بنویسند الفاظش چه باشد . این جا میگویند که ما يك اعتباری برای امور غیر مترقبه سنه گذشته گرفته بودیم مورد پیدا نکرد خرج کنیم حالا آن اعتبار را برای سنه آتی میخواستیم در صورتیکه صد دو اعتبار برای امور غیر مترقبه به وزارت فوائد عامه داده شده است و شاید در بودجه کل هم پیش بینی شده است در هر صورت تا این اندازه احتیاط کردن که يك اعتبارات زیادتری بگیرند باوضعی که هست و با چیزهایی که در مرئی و منظر ما است که يك قسمتش را آقای فیروز آبادی راجع به یازده کرور تومان اظهار کردند بنده هیچ دلیلی نمی بینم که این مبلغ در این لایحه اضافات باشد در آتی که اگر يك مبلغی برای يك کاری لزوم پیدا کرد بمجلس پیشنهاد میکنند و مجلس هم تصویب خواهد کرد و بعلاوه این مقدار هم برای يك اموری که معلوم نیست کافی نمیباشد در هر صورت خوب است از این اضافات که بنده قطع و یقین دارم بضرر مملکت تمام میشود يك قدری امساک شود و بنده میدانم تصویب اینها در خارج بضرر مجلس تمام میشود

مخبر - همانطور که عرض کردم سه چهار نفر آقایان پیشنهاد کنندگان در تمام این اقلام این توضیحات را دادند و بنده هم جواب عرض کردم و مجلس هم رأی نداد و این قلم همان چهار هزار و کسری است که آقای دشتی پیشنهاد کردند برای اعزام محصل فلاحات به اروپا

نخصیص داده شود و بنده هم قبول کردم و مجلس هم موافقت کرد و حالا نمیدانم چرا باید دو مرتبه اینرا حذف کنیم ، در این موضوع مباحثه زیاد شد و بالاخره قرار شد که صرف اعزام يك عده محصل فلاحات به اروپا شود . حالا اگر در این قست مخالف باشید نمیدانم

رئیس - (خطاب به مخبر) - آقای کازرونی يك

مخارج معینی را پیشنهاد نکرده اند بطور کلی پیشنهاد کرده اند . رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند .

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای آفاسید یعقوب

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در صفحه ۸ سطر دوم لوازمات و ادوات کسر شود .

رئیس - آقای آفا سید یعقوب

آفاسید یعقوب - محض خاطر جواب دهندگان عرض میکنم : که بهتر است آقایان جواب دهندگان سعی فرمایند که جوابها منطقی باشد . آقای امیر حسینخان شروع میکنند به موعظه کردن که آقایان مجلس را معطل نکنید . عرض میکنم باید حرفهایی که جواب داده میشود منطقی باشد این جا که جای نصیحت نیست . در اینجا چند مورد اسم مفتش را مینویسد ، اداره ارزاق هشتصد نفر مفتش داشت که آنطور شد ! اینجا هم بنده همینطور میدانم . چشمم از مفتش رسیده است . گفته شد که پیشنهادها مکرر شده است ، آقای رئیس برای چه اینجا نشسته اند ؟ برای اینکه اگر يك پیشنهادی مکرر شد فرمایند که آقا میرزا علی ، آفا سید یعقوب این پیشنهاد قبلاً شده و رد شده است . نباید آقایان وارد در تکلیف رئیس بشوند . بنده سؤال میکنم که صد دو مخارج غیر مترقبه چه چیز است ؟ جواب بنده

را چه میدهند ؟ حالا بنده عبارت را میخوانم آنوقت خواهید فهمید که غیر از ایجاد لفظ این اضافه چیز دیگری نیست . در این لایحه چند جایش نوشته است لوازم و ادوات ، لوازم و ادوات را بطور مفهوم مطلق جواب بدهید چه چیز است شصت هزار تومان چهار ماهه که سالش دوست و چهل هزار تومان میشود برای آتیه و لوازم آخر چه معنی دارد ؟! بعقیده بنده غیر از اینکه يك لفظی برای مخارج درست کنند چیز دیگری نیست البته وکیل ناچار است رقتی که اینطور بود این الفاظ مطلق را پیشنهاد کند حذف شود تا مخبر محترم معنون محترم ، موافق محترم جواب دهد که آقا لوازم و ادوات برای این کار است . این جا نوشته است در چند قلم مخارج برای ادوات و آتیه و لوازم التحریر ، موافقین اولوالعزمه : جواب ما را بدهید نه اینکه نصیحت بکنید و یکی دیگر بگوید پیشنهاد شده و رد شده است اگر رد شده باشد رئیس رد میکند رئیس - آقای بامداد

بامداد - بنده در قسمت اول فرمایشات آقای آفا سید یعقوب کاملاً موافقم و کیل است و عقیده اش آزاد است و مذاکرات هم زود کافی میشود مجبور است پیشنهاد کند و حرف خود را بزند . اما در این قسمت که پیشنهاد حذفش فرمودند از قضا بکقسمت لازم این لایحه است و غیر از لوازم التحریر است ، اینجا سطر اول قلم ۳۲ نوشته است اعتبار لوازم التحریر برآوده . . . . .

آفا سید یعقوب - آن (و غیره) اش چه چیز است بامداد - این قلم (و غیره) ندارد . این قلم راجع به يك اداره جدید التاسیس است که متخصص آن را نزه کنتراست کرده اند البته بن اداره میز و صندلی و لوازم التحریر می خواهد ، وقتی که نوشته شد برای امور مربوطه بمتخصص حشره شناس ، متخصص پنبه و غیره لابد اینها اسباب برای کار خود می خواهند و این ادوات راجع به آنها است که وقتی می خواهند پنبه را بک کنند باید اسباب داشته باشند . در هر صورت عرض میکنم که این اسباب و

اوزمات برای اینکارها است و خرج اشخاص نیست و بعقیده بنده البته لازم است

رئیس -- رأی گرفته میشود. بن پیشنهاد آقایانیکه قبل توجه میداند قیام فرمایند

(معدودی برخاستند)

رئیس -- قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای عباس میرزا

(منحو ذیل خوانده شد)

حذف، نمره ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ را پیشنهاد و محل دور برای متخصص سبزه خشک کنی پیشنهاد میشود

رئیس -- آقای عباس میرزا

عباس میرزا فرما فرمایان -- در این لایحه اضافت نسبت به آذربایجان فقط همین عوادی بود که بنده پیشنهاد حذفش را کرده. موقعیت آذربایجان را اگر آقایان درست دقت فرموده باشند میدانند که خیلی چیزها لازم دارد. اگر يك جنگل بان و متخصص جنگل آنجا باشد بنده مخالف نیستم که توجهی به جنگل های آنجا بشود. ولی وزارت تجارت و فلاحت باید همه ساله مواقع را تشخیص بدهد و وضعیات مردم را از حیث اقتصاد ملاحظه کند و مطابق آن وضعیات يك مخارجی را پیشنهاد نماید که يك افاقه به حال مردم بشود. امروز که مختصر توجهی به آذربایجان کرده اند باید ملاحظه کنند که تقریباً سالی ده کرور، هشت کرور صادرات آنجا است. که بکلی زمین خورده است و برای سال حاضر هم باعث تزلزل اهالی است. البته وزارت فلاحت و تجارت در يك چنین موقعی که متخصص پنبه و حشره شناس دارد لازم بود يك توجهی هم به این کار خیلی مهم بکنند. پنبه چندان متخصص لازم ندارد بجهت اینکه همه جا يك تخصص برای کاشتن آن هست. ولی خشکبار و سبزه که در آذربایجان است لازم است بکنفر منخصص برای آن بیاورند و بنده تصور میکنم

اگر در سال ده هزار تومن هم صرف این کار بکنند جا دارد که این خشکبار را طوری تهیه کنند که منحصر به فروش در روسیه نباشد و بتوانند بپرند در ترکیه و در انگلستان و در امریکا و در سایر جاها و محل فروش را منحصر بیک جایی معین نکنند که درش را بسته است چندان ماه است گفتگو میکنیم در صورتیکه عده کثیری از مردم و تجار و در شکت شده اند بن پوهائی را که دولت پیشنهاد میکند و عامه صوبب میکنیم بصد صرف يك مخارج لازم شود. البته تمام اینها برای مملکت مفید است ولی فائده آن تدریجی است. متخصص حشره شناس مفید است ولی عجلتاً چندین اهمیت ندارد ولی این موضوع که بنده پیشنهاد کردم فوریت مفید خواهد بود و باعث این است که اقلاً در عوض بن ده کروری که روسیه مرفقه است چند کرورش به ملك دیگر اروپا برود. این بود که بنده این پیشنهاد را کردم و يك تذکری بود که به وزارت تجارت میدهم.

رئیس -- این قلامی را که پیشنهاد فرموده اید راجع به جنگلها است. تکلیف جنگل را معین کرده اند.

بکنفر از نمایندگان -- در پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب معین شد

رئیس -- (خطاب به عباس میرزا) پیشنهاد راجع به جنگلها شد که قابل توجه شد و به کمیسیون مراجعه گردید. با اینحال اگر میل دارید رأی بگیریم؟ آقای بیات

مرآضی قلیخان (بیات) -- بعقیده بنده این پیشنهاد باید تکلیفش در موقع مطرح شدن راپورت کمیسیون راجع به جنگلها معلوم شود.

عباس میرزا -- بسیار خوب در آن موقع که جنگلها مطرح شد رأی بگیرد.

رئیس -- پیشنهاد آقای دادگر

(مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بعبارت پیشنهاد آقای دشتی اضافه شود: از دیپلمه های مدرسه فلاحت.

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- يك موقع دیگر هم صحبت کردم که غالباً این اختیاراتی که داده میشود که اشخاصی را برای تحصیل بفرستند مخلوط به نظریات شخصی میشود و آن فایده که منظور است بدست نیاید. اشخاصی که استطاعت دارند خودشان از پول خودشان میروند و آهائی هم که ما مینویسیم ضمیمه میشود با آنها و مقدار کافی میشود اگر از همان اشخاصی که منظور است بفرستیم عده کم میشود و بعلاوه تحصیلات در هر جایی باید ملاحظه باشد با آن وزارتخانه تا فایده داشته باشد این بود که آقای دشتی پیشنهاد کردند که اینطور بشود و خوشبختانه اجابت شد. حالا بنده پیشنهاد کرده که چون این برای فلاحت است خوب است دیپلمه های مدرسه فلاحت را بفرستند که هم برای اداره این کار مناسب باشند و هم سبب شود که عده فرستاده های اروپا زیادتر شود.

مخبر -- صحیح است و نظر بنده هم در آن موقع که قبول کردم همین بوده است البته باید دیپلمه ها بروند

رئیس -- پیشنهاد آقای فیروز آبادی (این مضمون قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم بانصد تومان خرید اثاثیه و تعمیر کسر شود

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- اینجا نوشته چهار صد تومان خرید اثاثیه، صد تومان هم تعمیر اثاثیه در اقلام پیش متعدد نوشته شده. لابد در بودجه کل هم نوشته شده حالا بودجه کل ۱۳۰۵ را در صورتیکه بمجلس نیامده و احاله داده شده بودجه ۱۳۰۴ بنده که نمیدانم مینویسد بانصد

تومان برای خرید اثاثیه و تعمیر بنده الان نمیدانم که اثاثیه که سال گذشته خریده شده و آنچه تعمیر شده چه بوده. این را هم بفرمائید بنده هم بفهمم و رأی بدهم. در اقلام دیگر بوده یا نبوده و در اینجا کسر داشته خریده اند یا نه؟

رئیس -- آقای بیات

بیات -- اینها يك قلامی است که خودش که نوشته شده است مقصودی را که دارد معلوم میکند. بودجه همانطور که فرمودند در ۱۳۰۴ برای وزارت فوائد عامه نوشته شده و آنوقت ترتیبش کمتر بوده. يك ادارات جدیدی در وزارت فوائد عامه تشکیل شده. يك متخصصی از اروپا آمده اند. يك اداراتی اینجا درست کرده اند این ادارات و اشخاص البته اثاثیه لازم دارند. بالاخره روی زمین که نمیتوانند بنشینند البته بایستی میز و صندلی و يك اسبابی داشته باشند و بنده عقیده ام این است که خوب است آقای فیروز آبادی همانطور که در جنبه اقتصادی خیلی دقت میفرمایند این طرف را هم ملاحظه بفرمایند که روزی مبلغی ما از مجلس داریم پول میگیریم آنوقت وقت مجلس را صرف يك پیشنهاد هائی میکنیم که میدانیم نمی شود قبول کرد. اگر تشخیص میدادیم که یکی از بن پیشنهادها ممکن است تصویب شود بنده عقیده دارم که عوض یکی بانصد تا بیاید اما در صورتیکه معلوم است اینها يك مخارج لازمی است و باید بشود خوب است توجه بفرمایند که وقت مجلس صرف کارهای دیگر هم بشود

رئیس -- آقایانیکه پیشنهاد آقای فیروز آبادی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس -- قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای زوار (مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم کمک محاسب اداره محاسبات دو نفر نفری چهل و دو تومان حذف شود

رئیس -- آقای زوار

زوار -- بنده البته یکی از موافقین جدی دولت هستم و بر روی این اصل هر قدر خواستم در این خصوص يك نظري را اعمال نکنم حقیقه دیدم اگر يك اعمال نظری نشود مخالف وظیفه نمایندگی است. از این نقطه نظر بنده نگاه کردم باین لایحه دیدم چیز غریبی است از اقلام ۶ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۶ و بالاخره نایبست اداره محاسبات و معاون محاسبات و محاسب وثبات و ارسال چیز غریبی است ۶۳ هزار تومان کلیه این اضافات است. آنوقت نصف آن محاسبات می رود. از این نقطه نظر اینکه مینویسد محاسب اداره محاسبات بعد كك محاسب اداره محاسبات دو نفر تفری چهل و دو تومان چیز غریبی بنظر می آید که هم محاسب باشد هم كك محاسب آن هم يك نفر نه بلکه دو نفر. بنده زیاده بر این توضیح لازم نمیدانم برای اینکه يك چیز واضحی است. از این نقطه نظر پیشنهاد کردم حذف شود و خواستم يك نخودی هم بنده توی این آتش انداخته باشم

مخبر -- آقای دشتی پیشنهاد کردند تمام اعضاء محاسبات را ورد شد

رئیس -- ایشان کلیه اداره محاسبات را پیشنهاد کرده بودند ایشان دو نفر. آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام بفرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس -- قابل توجه نشد پیشنهاد آقای حاج آقارضا رفیع.

(بعضون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می کنم به فقرات بطور تجزیه رأی گرفته شود.

رئیس -- آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع -- در این لایحه يك موضوعاتی است که اکثریت مجلس تصویب میکند باید بگذرد و

حاج آقا رضا رفیع -- متشکرم

رئیس -- پیشنهادی که نیست. باید رأی گرفته شود

اگر پیشنهادی دارید میدهید و رأی میگیریم

آقا سید یعقوب -- بنده يك اظهار نظامنامه دارم.

اخطار عرض نمیکنم

رئیس -- بفرمائید

آقا سید یعقوب -- نظامنامه مینویسد بیست و چهار ساعت

قبل باید طبع و توزیع شود. این الان بمن رسیده است

رئیس -- الان داده اند؟

آقا سید یعقوب -- بلی الان داده اند

شیروانی -- باید مطرح شود

بیات -- اجازه میفرمائید؟

رئیس -- بفرمائید

بیات -- مکرر در مجلس مسائلی که خاطر آقایان

بسیار متوجه بوده راپرتی که راجع بان امر از

کمیسیون میآمده در مجلس مذاکره میشده است والبته

این قسمت هم چیزی نیست که بماند يك پیشنهادی آروز

آقای آقا سید یعقوب در مجلس فرمودند و مراجعه شد

بکمیسیون. کمیسیون هم نظریات خودش را در آن

باب اظهار کرده است حالا هم آقایان همه مطالعه کرده

اند و محتاج نیست که بروند يك قوانین و مسائلی را

به بینند و نظریه کمیسیون اطلاعاتی لازم ندارد.

خیلی ساده است و يك مطلبی است که ذهن همه آقایان بان

متوجه است و این بودجه هم مدنی است مانده است

و خوب است آقایان تکلیف این قسمت را امروز معین

بفرمایند. موافق و مخالف صحبت میکنند هر طور که

اکثریت مجلس تصویب کرد رفتار میشود بودجه های

ملکیتی زودتر باید تکلیفش معین شود. کار های دیگری

که در دستور داریم زودتر تکلیفش معین شود. بیش

از این صحبت در يك اضافه بودجه موقعیت ندارد.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- آقای بیات و همینطور موافقینی که میخواهند این را مطرح قرار بدهند هیچوقت نباید عقاید شخصی را در قانون دخالت بدهند. قانون که وضع میشود، نظامنامه که وضع میشود واضح آن يك زمان ممتدی را در نظر میگیرد و يك منافع کلی را هم به ازایش در نظر میگیرد. ملاحظه بفرمائید خدای تعالی آتش را خلق کرده است حالا برای اینکه خانه پیغمبر هم آتش میگیرد خدا خلق آتش نکند؟ اینسکه نمیشود. نظامنامه و قانون برای منافع عامه است. حالا ممکن است يك مورد بخصوص برخلاف نظر آقای بیات تمام شود حالا ما نظامنامه را زیر پا بگذاریم چون بضرر من است!

مرآضی قلیخان بیات -- بنده نظر خصوصی ندارم

آقا سید یعقوب -- البته شما منافی در این خصوص ندارید.

عرض نظر سیاسی و نظر عقیده ایست والا سوء ظن شما

ندارم و خدا میداند خیلی هم شمارا مقدس و محترم میدانم

نظرم مسئله عقاید و اجتهادات سیاسی است. نظامنامه

نوشته است که بیست و چهار ساعت قبل باید طبع و

توزیع شده نمایندگان بدهند و این الان از طبع بیرون

آمده است و توسط آقای آقا سید محمود منتشر شده

است در آن دو لایحه هم نبود که بگوئیم در آنجا بوده

است و حالا آورده اند. الان از مطبعه بیرون داده اند

این مسئله هم خیلی واضح و روشن است و ما باید حفظ

کنیم نظامنامه را ولو در يك مورد بضرر شما تمام شود

ما باید مغز خودمان را حاضر کنیم برای اطاعت نظامنامه

و پرستیدن قوانین و در جائی که تصور کنیم ضرر عقیده

برای ما دارد نفع عامه را باید ملاحظه کنیم پس مطابق

ماده نظامنامه بگذارید روزیکشنبه مطرح واقع شود این

است عقیده بنده

مخبر -- بنده تصور میکنم آن اشاره را که آقای آقا سید یعقوب

در نطق قبل خوردشان فرمودند که وظیفه آقای رئیس

است که رعایت نکات نظامنامه را بکنند مقام محترم ریاست

میل دارند که همیشه نظریات اکثریت مجلس را مافوق همه چیز رعایت کنند و الا حقاً این پیشنهادات که چندین مرتبه شده بود و رد شده بود نباید شود و مآلاً کار بجائی میرسد که ما برای اینکه تکلیف مجلس شورای ملی در لوائح معلوم شود خودمان جلوگیری از این قبیل پیشنهادات بکنیم . آقای آقا سید یعقوب اول فرمودند مخالفند و بعد که قرار شد مخالف و موافق حرف بزنند و پیشنهادی هم نبود و بنامش رأی گرفته شود ایراد نظامنامه گرفتند . خلاصه اینکه معلوم میشود میل ندارند باین لایحه رأی گرفته شود در صورتی که این لایحه یک روزی باید بالاخر مرد تصویب شود . تا روز قیامت که بیدار ما گرفتار این لایحه باشیم . هر روز يك سنگی جلوش گذاردن تصور میکنیم شایسته نباشد . ماده نظامنامه هم اولاً راجع است به لوائح و ثانیاً به خبر اصلی کمیسیون بودجه که منتشر میشود که بیست و چهار ساعت قبل باید طبع و توزیع شود و همیشه هم پیشنهادهائی که قابل توجه میشد و میرفت بکمیسیون و بر میگشت اصلاً طبع و توزیع نمیشد . این روبه اخبار یعنی در دوره ششم معمول شده است که پیشنهادات هم طبع و توزیع شود و الا خبر اولی کمیسیون باید بیست و چهار ساعت قبل طبع و توزیع شود زیرا نسبت بآن تشریح ذهن آقایان نمایندگان نشده است و بایستی اطلاع پیدا کنند و گان میکنم آقایان این لایحه حفظشان شده است و بقدری تکرار شده که ملکه شده است و دیگر لازم نیست بتأخیر بیندازیم . اگر مقصود آقا نظامنامه است و نظامنامه همچو چیزی را نرفته است و اگر مقصود معطل کردن و تاخیر انداختن لایحه است ؟ يك امري است علیحده

رئیس -- رأی میگیریم آقایان که موافقت این خبر امروز مطرح شود قیام فرمایند  
( اکثر نمایندگان قیام نمودند )

رئیس -- تصویب شد .

رئیس الوزراء -- این لایحه آنچه بنده میدانم و کردم توجه نکردید . بایستی رأی بگیریم برای خروج

علم دارم چیز رد شدنی ندارد . حالا مجلس بخواهد رد کند مختار است . اشکال این کار در سر جنگلها است سالهای دراز است در این مملکت گفته شده است و حالا هم گفته میشود که دولت باید يك سر برستی از جنگلها بکند . . . . .

مدرس -- قانونش را بنویسید بعد .

رئیس الوزراء -- دولت نخواهد گذاشت که درختها را لایشر ببرند و لایشر جنگلها را خراب کنند . نخواهد گذاشت . . . . .

بعضی از نمایندگان -- صحیح است ( مهمه نمایندگان -- صدای زنك رئیس )

بعضی از نمایندگان -- صحیح نیست حاج آقا رضا ( رفیع ) دولت حق ندارد قانون اساسی محترم است . . . . .

آقا سید یعقوب -- دولت چه حق دارد ؟! ابدأ دولت حق ندارد ! . . . . .

( مهمه -- صدای زنك )

آقا سید یعقوب -- ( با فریاد ) اصل مالکیت محترم است . دولت چه حق دارد مال مردم را ضبط کند . . . . .

( صدای زنك بطور ممتد -- اخطار آقای رئیس آقای آقا سید یعقوب )

آقا سید یعقوب -- ( با فریاد طولانی ) مملکت مملکت اسلامی است . دولت ابدأ حق ندارد املاک مردم را تصرف کند . . . . .

( صدای زنك -- اخطار مجدد آقای رئیس باقی آقای آقا سید یعقوب با قید در صورت مجلس )

رئیس الوزراء -- ( در بین مهمه ) خواهش دارم مغلطه نفرمائید . من مطلب را از اول تا آخرش میگویم . . . . .

رئیس -- تأمل فرمائید . بنده باید اول نظامنامه را اجرا کنم ( خطاب با آقا سید یعقوب ) سه دفعه اخطار کردم توجه نکردید . بایستی رأی بگیریم برای خروج

از مجلس . اگر دفاعی دارید بکنید بعد رأی بگیریم . . . . .

آقا سید یعقوب -- بنده اخطار آقای رئیس را نشنیدم . خودم بیرون میروم . اما خدا شاهد است هیچ نشنیدم . . . . .

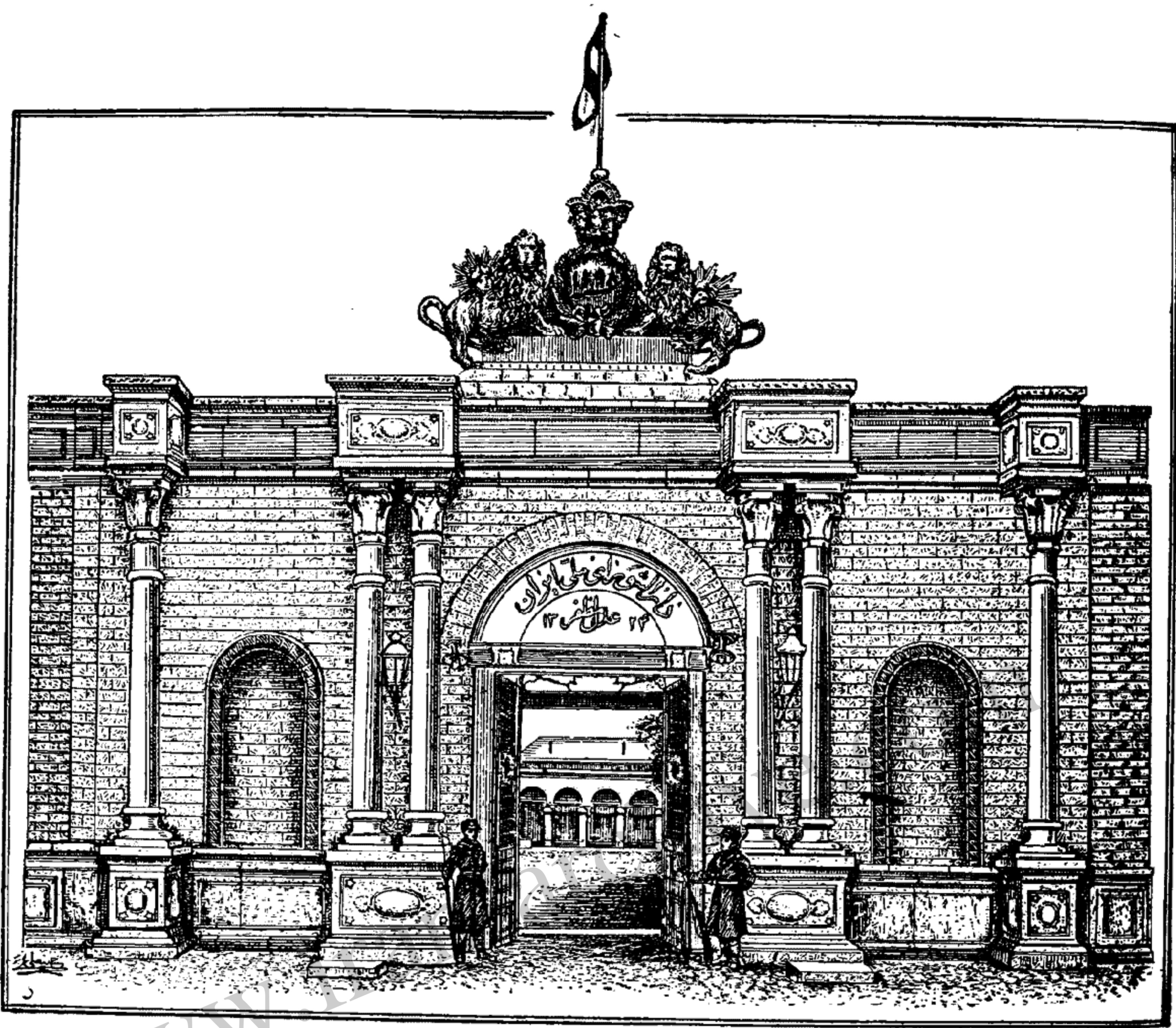
رئیس -- البته آنطوری که شما فریاد میزنید چیزی نخواهید شنید . رأی میگیریم و تکلیف بنده و جنابعالی معلوم میشود تا در آئینه بنطور عریده ها نکشید . رأی میگیریم با خراج آقای آقا سید یعقوب از مجلس آقایانی که با خراج ایشان موافقت قیام فرمایند ( قریب بیست نفر قیام نمودند )

رئیس -- پس تکلیف بنده هم معلوم شد . ( در بین موقع آقای رئیس از صندلی خود حرکت نمود و مجلس تعطیل شد و افاضه يك ساعت بریاست آقای سرتضی قلیخان بیست نایب رئیس مجدداً تشکیل گردید )

نایب رئیس -- متأسفانه نظر بنقص نظامنامه که بواسطه میل چند نفر اغلب مجلس تشکیل نمیشود و حالا هم همین عده حاضر میشوند جلسه را ختم میکنیم جلسه آئینه روز یکشنبه چهار ساعت قبل از ظهر خواهد بود ( مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد )







دوره ششم تفهینیه

شماره

۸۸

# مذاکرات مجلس

جلسه

۱۲۲

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه يك شنبه ۴

تیر ماه ۱۳۰۶

مطابق ۲۶ ذیحجه

۱۳۴۵

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

قیمه اشتراك

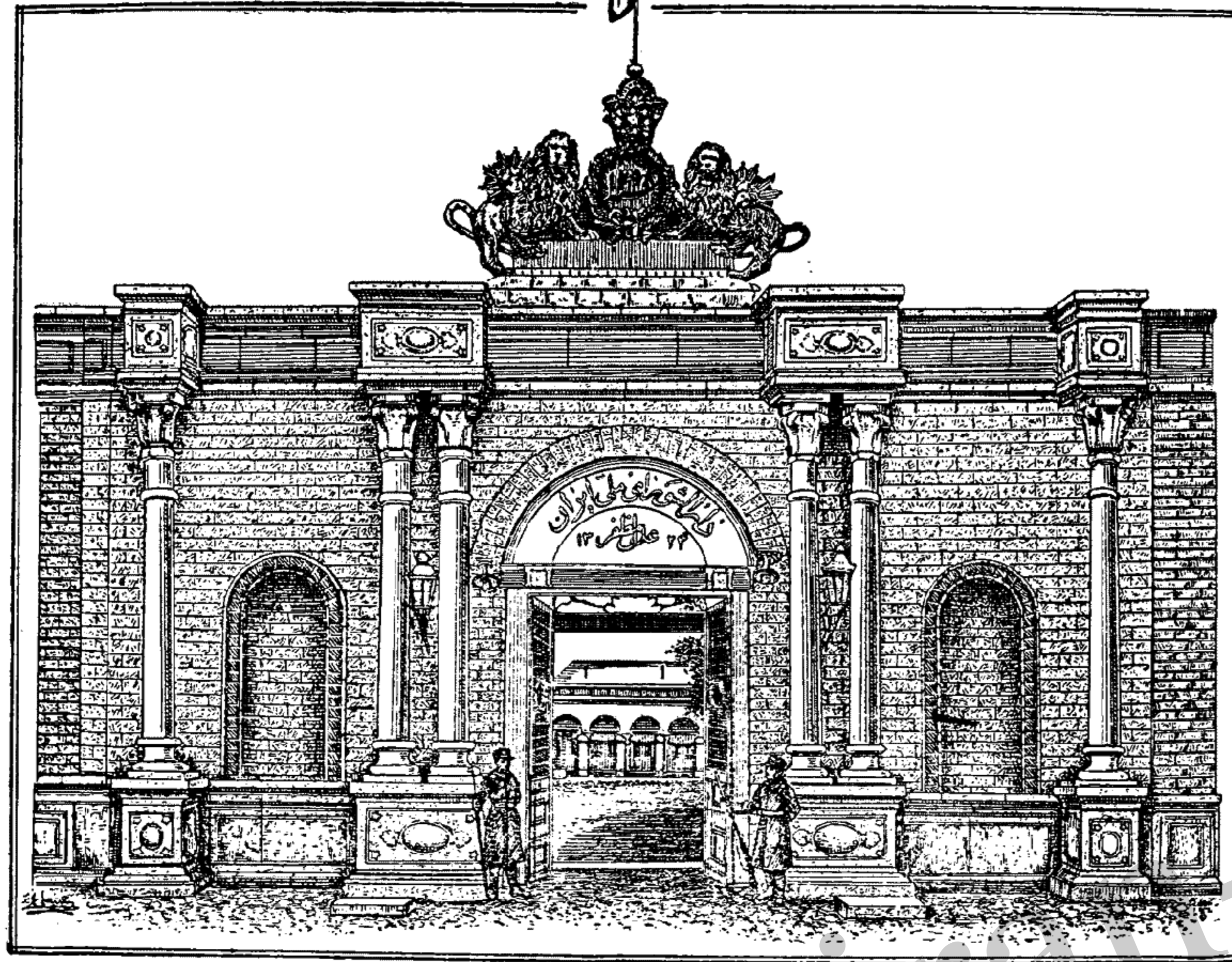
داخله ایران سالبانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قیمه تك شماره

يك قران

## فهرست مندرجات



# مذاکرات مجلس

## دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يكشنبه ۴ تیرماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۶ ذیحجه ۱۳۴۵

### جلسه ۱۲۳

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر ریاست آقای طباطبائی دہبیا

نایب رئیس تشکیل گردید)

(صورت مجلس پنجشنبه اول تیرماه را آقای

بنی سلیمان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل

آقایان: میرزا حسنخان اسفندیاری - نظام مافی -

ضیاء - حیدری مگری - فرشی - زعیم - محمدولیخان

اسدی - پالیزی - قوام شیرازی - بهار - طباطبائی وکیل

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تصویب مؤاخذہ مجرّد از آقای آقا سید یعقوب	۱۷۹۴	
۲	سؤال آقای دادگر از آقای وزیر مالیه راجع به مسئله راه آهن و جواب آقای وزیر مالیه	۱۷۹۴	۱۷۹۵
۳	تقدیم لایحه الغاء مالیات ارضی و برقراری بعضی مالیاتها از طرف آقای وزیر مالیه و ارجاع آن بکمیسیونهای بودجه و قوانین مالیه	۱۷۹۵	
۴	مذاکره نسبت به خبر کمیسیون بودجه راجع به استخدام سه نفر متخصص تلگراف	۱۷۹۶	۱۸۱۴
	بی سیم		

حاج شیخ عبد الرحمن

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: علیخان اعظمی - حشمتی - نوبخت - حاج حسن آقا ملک

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: شیروانی - دشتی - شریعت زاده - محمود رضا

نایب رئیس - نسبت به صورت مجلس اعتراضی نیست.

(اظهاری نشد)

نایب رئیس - چند نفر از آقایان اجازه خواسته اند ولی قبلاً مطالبی بود که میخواستیم به عرض آقایان برسانم در جلسه گذشته نسبت به مؤاخذه از آقای آقا سید یعقوب رأی گرفته شد ولی در نتیجه همه سوء تفاهم شد و به این واسطه اکثریت مجلس رأی نداد. فعلاً بر حسب تقاضای جمعی از آقایان بموجب ماده ۱۲۸ نظامنامه باید رأی گرفته شود به مؤاخذه از آقا سید یعقوب یعنی مؤاخذه مجرد. جلسه گذشته با منع از حضور بود ولی فعلاً مؤاخذه مجرد بدون منع از حضور است. رأی میگیریم آقایان موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد.

حاج آقا رضا رفیع - تنفس. اجازه میفرمائید؟

نایب رئیس بفرمائید.

حاج آقا رضا رفیع - عرض کنم اگر آقایان صلاح بدانند اجازه بفرمایند تنفس داده شود و برویم عقب آقای رئیس و بالاخره داخل کار بشویم.

نایب رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم فعلاً مجلس تشکیل شده است مگر آنست که چهار نفر روند عقب آقای رئیس و اقلأ نطق های قبل از دستور بشود. دلیل ندارد جلسه را ختم کنیم.

نایب رئیس - رأی میگیریم. آقایانیکه با چند دقیقه

تنفس موافقت قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد.

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله سه ربع ساعت مجدداً ریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید) رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که این دو سه روزه برای وقفه که در کارها پیدا شده است. بنده يك مطالبی داشتم که میخواستیم عرض کنم اجازه هم گرفته ام و مجاز هم هستم ولی امساک میکنم و چون صلاح میدانم وارد دستور شوم لذا آن حرفی که میخواستیم بزنم تلخیص میکنم و کوناه میکنم و آن حرف کوچکی که میخواستیم عرض کنم این است که ماها خیلی کارهای برجسته مان معدود است که عامه بطور تساوی از آن منتفع شوند. این مسئله راه آهن که ما این همه در آن سعی و تلاش کردیم مسکوت مانده. مسئله مزایده یکی از چیزهایی بود که پس از اینکه به مزایده بگذارند شش ماه بعد میتوان بآن مزایده ها ترتیب اثر داد ولی فعلاً از مزایده خبری نیست.

بعضی از نمایندگان - مناقصه.

دادگر - بلی مناقصه. از مناقصه خبری نیست. هیچگونه آثار و علائمی که دلالت بر جریان سریع این موضوع بکند دیده نمیشود. بنده خواستم این قضیه را یادآوری کنم که چه شده است این قضیه که برای مال کار نافع است مسکوت مانده؟ (چون آقای وزیر مالیه و آقای معازن ریاست وزراء تشریف دارند) خواستم عرض کنم که اگر این قضیه يك جریانی که متناسب با اهمیتش باشد دارد بما هم بگویند که ما هم متذکر شویم و در بین این کارهایی هم که میآورند و میبرند هیچکدام تناسبی با اهمیت این موضوع ندارد و این کار در تحت نمره ترتیبی هم که باشد در درجه

اول است و استدعا میکنم این قضیه را تسریع کنند و نگذارند مثل سایر کارهای عادی جریانش بطمی باشد. جمعی از نمایندگان - دستور.

وزیر مالیه - يك فقره لایحه است که تقدیم میکنم ولی قبل از تقدیمش بطور خلاصه موضوعش را بعرض آقایان میرسانم. لایحه ایست مرکب از سه قسمت راجع به مسائل مالیاتی و انحصار بعضی از محصولات مملکتی از قبیل تنباکو و توتون ...

بعضی از نمایندگان - بلند تر

وزیر مالیه - بلی چشم. لایحه مالیاتی است راجع به الغاء مالیات ارضی و وضع مالیات بر عایدات با معاف بودن اشخاصیکه از يك حدی عایدی کمتر دارند. در ضمن هم مسئله خالصجات انتقالی و ترتیب تنظیم مالیات آنها و ترتیب خرید منال دیوانی که در آن منظور شده و يك قسمتی هم مربوط بانحصار دخانیات و کبریت و تریاک و اینها است علت ترکیب این لایحه را هم که تقدیم می شود بطور خلاصه حالا عرض میکنم که آقایان متوجه باشند. علتش این است که چون قضیه يك قضیه مهم و اساسی است باید طوری کرد که اگر از يك جای ضرری به عایدات دولت وارد میشود از جای دیگر جبران شود. منتها ما در نظر گرفتیم که این جبران از يك راه هایی بشود که اسباب زحمت و درد سر برای مؤدیان مالیاتی و اهالی مملکت فراهم نکند. يك لایحه هم راجع به چند نفر از علمای ساوجبلاغ ماکری است که سابق براین یعنی قبل از تصویب قانون ممیزی از بعضی املاک ساوجبلاغ يك عسوری میگرفته اند که دولت هم موافقت داشته است. حالا چون در آینه مطابق قانون نمی توانند این عسور را بگیرند لذا آنرا تبدیل کردیم به يك وظیفه و مستمری که به این آقایان که در سرحد هستند داده شود. يك لایحه ایست راجع به پسر میرزا غلامحسین بقراط که محصل است و پدرش مستخدم بوده فوت کرده است

و حقوقی که میگرفته است مطابق قانون این را بر ترتیب شهریه و خرج تحصیل برایش برقرار کرده اند. نماینده محترم اشاره فرمودند بموضوع راه آهن و بکفوری اظهار نگرانی کردند که این کار مهم شاید به يك حال بطوئی فزاده باشد. اگر چه قضیه مطلب مهم و اساسی مملکتی است و خود آقایان میدانند که هیئت دولت همیشه متوجه این مرهست و ساعی است که هر قدر ممکن است مطلب را به سرعت جریانش بیفزاید ولی همینقدر میخواهم تذکر بدهم که نماینده محترم هیچ نوع نگرانی در این امر نداشته باشند و البته اگر يك بطوئی بواسطه بیج در بیج بودن کارها میشود اینها را با يك دقت و مواظبت زیادی منتظر هستند که رفع شود. مخصوصاً بطوریکه خاطر همه آقایان مسبوق است شخص اعلیحضرت پهلوی که علاقه نامی به مسئله راه آهن دارند هیچ روزی نمیگذرد که در این قضیه تأکید نفرمایند و کاملاً مواظبت نداشته باشند که هیچ عیبی در این کار تولید نشود. امیدوارم که در آینه هم اسباب نگرانی نباشد.

رئیس - لایحه دوم و سوم طبعاً مراجعه میشود به کمیسیون بودجه ولی لایحه اول معلوم نیست به کجا باید رجوع شود.

بعضی از نمایندگان - کمیسیون قوانین مالیه.

رئیس - چون الغاء مالیات است گمان میکنم به

کمیسیون بودجه هم باید مراجعه شود.

بعضی از نمایندگان - به هر دو کمیسیون برود.

رئیس - به هر دو کمیسیون مراجعه میشود. پیشنهادی

رسیده است قرائت میشود.

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون بودجه راجع به استخدام

متخصص بی سیم در درجه اول جزء دستور شود اعتبار

رئیس - مخالفی ندارد؟

(بعضی گفتند خبر)

رئیس - خبر کمیسیون خارجه قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

کمیسیون امور خارجه در جلسه خود منعقد در ۱۴ خرداد لایحه دولت مورخه ۳۱ اردیبهشت ۶۶۸۵ راه طرح شور قرار داده و با کثرت آراء با استخدام متخصصین فرانسوی برای تلگراف بی سیم که در آن لایحه پیشنهاد شده بود موافقت نمود حسن تقی زاده (خبر کمیسیون پست و تلگراف به مضمون ذیل خوانده شد)

کمیسیون پست و تلگراف لایحه نمره ۶۶۸۵ دولت را جمع با استخدام سه نفر متخصص برای نگاهداری تلگراف بی سیم و اداره کردن مؤسسات مزبوره با حضور نماینده دولت تحت شور درآورده در نتیجه اعضاء کمیسیون لزوم استخدام آنها را تصدیق و ابرت آن را تقدیم مجلس می نماید.

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع باین موضوع مطرح است. مذاکرات راجع به کلیات است. آقای احتشام زاده

احتشام زاده - مؤسسه تلگراف بی سیم يك مؤسسه جدیدی است والبته برای اداره کردن این مؤسسه باید جلب متخصص کرد تردیدی در این موضوع ندارم ولی در اینکه امروز برای اداره کردن این مؤسسه یک مرتبه اجازه بدهیم سه نفر متخصص جلب شود خیال میکنم مصلحت نباشد برای اینکه یک نفر برای تعلیمات فنی و اداره کردن این کار بنظر بنده کافی است و ایرانیها با استعداد طبیعی که در فرا گرفتن کارها دارند و مخصوصاً سوابقی هم در ظرف این مدتی که مؤسسه تلگراف بی سیم تاسیس شده است دارند بنده خیال میکنم استخدام يك متخصص کافی باشد و زیاده بر این اگر چنانچه اجازه بدهیم استخدام کنند يك ضرری است و يك پول زیادی از خزانه ما صرف يك کاری میشود که چندان برای ما ضرورت ندارد. این است که بنده موافق

نیستم با اینکه سه نفر متخصص استخدام شود و در عبارات مواد هم يك ابهامانی هست که محتاج میدانم اصلاح شود و در موقعش عرض خواهم کرد.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - اساساً خود آقای احتشام زاده معتقد بودند که برای تلگراف بی سیم که ابتدای تاسیس و کار آن است متخصص لازم است منتها مخالفتشان در این بود که سه نفر لازم نیست و یک نفر کافی است. بنده نمیدانم این اطلاع ایشان از کجا است نه بنده متخصص هستم نه ایشان. نفهمیدم اطلاعات ایشان در اینکه سه نفر لازم نیست و یک نفر کافی است از روی چه مأخذ است. در هر حال چون ما بدولت اعتماد داریم و دولت هم در عمل است اینطور صلاح دانسته است و لایحه را تنظیم و پیشنهاد نموده است مطلب هم اینقدرها مهم نیست.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

وزیر مالیه - اجازه بفرمائید بنده يك توضیح مختصری برای آقای احتشام زاده بدهم که خودشان تصدیق کنند سه نفر لازم است. عرض کنم این مؤسسه را که ما میخواهیم داشته باشیم برای این است که از آن استفاده کنیم. اولاً فراموش نفرمائید که این مؤسسه (گرچه بطوریکه آقای یاسائی فرمودند بنده هم متخصص نیستم ولی شنیده ام) دو سه رشته کار دارد که هر کدام از اینها در این دستگاه مرکزی محتاج به متخصص جداگانه است. راست است ما استعدادمان زیاد است که تربیت شویم چنانچه الان هم اشخاصی داریم که خیلی خوب هستند ولی هنوز به آن درجه نرسیده اند که بتوانند کارهای مؤسسه و ماشینها را راه بیندازند. بعلاوه باید در نظر گرفت که این تلگراف بی سیم منحصر به طهران نیست در ولایات در پنج شش نقطه تلگراف بی سیم خواهیم داشت که باید این متخصصین به آنجاها بروند و مجبور خواهند بود که دائماً سیار باشند که بتوانند همه جا سر کشی کنند. اگر اشخاصی داریم که در

این مدت قلیل بصرت پیدا کرده اند مجبوریم آنها را به ولایات بفرستیم و در مراکز اشخاص تازه را بگذاریم زیر دست اینها که آنها هم چیز یاد بگیرند. بعلاوه اگر در نظر لازم نباشد یک نفر از اینها دائماً باید سیار باشد که مؤسسات ولایات را مواظبت کند و بنده معتقدم باید دو نفر آنها سیار باشند. در اینصورت آقایان تصدیق بفرمائید سه نفر زیاد نیست.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی میگیریم برای ورود در شور هیواد.

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمائید.

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

دولت مجاز است عندالاقضاء سه نفر متخصص تلگراف بی سیم از اتباع فرانسوی که تخصص آنها را دولت فرانسه تصدیق کرده باشد برای مدت دو سال استخدام نماید. حقوق ماهیانه متخصصین مزبور از هفتصد و پنجاه تومان تجاوز نخواهد کرد و از اعتبار مصوب بودجه بیسیم برداشته خواهد شد و مبلغ یک هزار و هشتصد تومان برای خرج مسافرت آنها ایاب و ذهاباً بدولت اعتبار داده میشود.

رئیس - آقای عدل

میرزا یوسفخان عدل - مخالفت بنده باین ماده به مناسبت تنظیم او است. اینجا که مینویسد: حقوق ماهیانه متخصصین مزبور از هفتصد و پنجاه تومان تجاوز نخواهد کرد معلوم نیست حقوق سه نفر است یا هر کدام اینقدر خواهند گرفت. اگر هر کدام هفتصد و پنجاه تومان است باید نوشته شود حقوق هر يك از متخصصین هفتصد و پنجاه تومان تجاوز نخواهد کرد. اگر هم برای سه نفر است باید نوشته شود حقوق هر کدام از دو است و پنجاه تومان تجاوز نخواهد کرد. همینطور راجع به هزار و هشتصد تومان مخارج

ایاب و ذهاب باید طوری تنظیم شود که نصف برای ایاب و نصف برای ذهاب است. اگر هم هزار و هشتصد تومان برای ایاب و هزار و هشتصد تومان برای ذهاب است باید آنها صرفاً نوشته شود که معلوم باشد.

شیرازی (مخبر کمیسیون بودجه) - عرض کنم گمان میکنم این ماده خیلی فارسی باشد. دولت مجاز است عندالاقضاء سه نفر متخصص تلگراف بی سیم استخدام کند و در هر یک میگوید حقوق آنها هفتصد و پنجاه تومان است هر دو هشتصد تومان برای مخارج ایاب و ذهاب معلوم است نصف ایاب و نصف برای ذهاب است و گمان نمیکم هیچ اشکالی داشته باشد.

رئیس - آقای بیست

مرتضی قلیخان بیست - موافقم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - توضیحاتی که مخبر محترم کمیسیون بودجه دادند خیال میکنم کافی نبود برای اینکه قانون باید بقدری صریح نوشته شود که برای هیچکس ابهامی نداشته باشد. اینجهت بنده معتقدم که عبارت این ماده باید کاملاً صریح نوشته شود که هیچگونه ابهام نداشته باشد و بنده پیشنهادی کرده ام که در موقع پیشنهادات تقدیم خواهد کرد که ماده اصلاح شود.

مخبر - بنده ابهامی نمی بینم حالا ایشان میفرمایند ابهامی ندارد پیشنهاد بفرمائید.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود. پیشنهاد آقای عباس میرزا

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که ماده اول باین طریق اصلاح شود. دولت مجاز است يك نفر متخصص تلگراف بی سیم الخ

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - نظری که در اینجا سه نفر پیشنهاد

شده است بنده خواستم سؤال کنم چیست؟ يك تلگراف  
بی سیمی حالا دایر شده است و البته خیلی مفید است  
بکنفر باید بیاید به بنده معایب آن چیست؟ نکن است  
چهار نفر پنج نفر متخصص لازم داشته باشد. بدو از  
چه نظر دولت سه نفر پیشنهاد کرده است بکنفر باید  
بباید اینجا به بنده چه میخواهد و چه نمیخواهد آنوقت  
اگر يك اشخاص دیگری را هم لازم دانست مطابق پیشنهاد  
او دولت بستی به مجلس پیشنهاد کند و تصویب  
شود.

نجومی (مخبر کمیسیون بستر تلگراف) - علت اینکه  
سه نفر پیشنهاد شده است این است که الان هشت نفر  
مشغول کارند ولی دولت تخفیف داده و عده را کم کرده  
و سه نفر پیشنهاد کرده که این سه نفر کار هشت نفر را  
بکنند و این سه نفر هم در مرکز سه کار مختلف دارند که  
هر کدام آنها اختصاص بی آن کار دارند و بکنفر از آنها  
نمیواند همه کارها را انجام دهد بنابراین سه نفر لازمند  
و در مقابل آن عده که سر کرده اند با آن ها يك  
ترتیبی قرار داده اند که بجای آن ها يك عده از  
ایرانی ها را تربیت کنند که در آتیه بجای خارجی ها  
از ایرانی ها استفاده شود. و کمتر از سه نفر نمی شود  
این کارها را انجام دهند.

رئیس - رأی میگیریم. آقایانیکه پیشنهاد آقای  
عباس میرزا را قبل توجه میدانند قیام فرمایند.  
(کسی قیام نکرد)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای سائسی.  
(منظور خوانده شد)

چون ایابا و ذهاب صحیح نیست بنده پیشنهاد میکنم  
اینطور نوشته شود ذهاباً و ایاباً.

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - صحیح است.  
قبول میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای کازرونی.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم بعد از کله ماهیانه نوشته شود سه  
نفر.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض کنم همانطور که بعضی از آقایان  
اظہار فرمودند اینجا ممکن است اینطور از عبارت  
فهمیده شود که این هفتصد و پنجاه تومان حقوق بکنفر  
است یعنی عبارت حاکی از این است. گرچه این معنی  
هم از آن استفاده میشود که هر سه نفر آنها حقوقشان  
هفتصد و پنجاه تومان است. در هر حال اگر قبل از  
کله مخصوص (سه نفر) اضافه شود این امر رفع میشود  
مخبر - صحیح است. قبول میکنم.

رئیس - نظر آقای عدل هم همین شده؟

عدل - بل. حالا فریبی شد.

شیروانی - شد از کجا فهمیدید؟

رئیس - پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا.

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم جمله عند الاقتضا حذف شود.

محمد ولی میرزا - بنده این کله را اینجا زائد میدانم  
برای اینکه البته مقتضی دانسته اند که این قانون را  
به مجلس پیشنهاد کرده اند. دیگر این جمله لدی الاقتضا  
از چه نظر است؟

وزیر مالیه - اینجا توضیح زیادی نمیخواهم بدم  
فقط تذکر میدهم به آقای محمد ولی میرزا که (دولت مجاز  
است) يك فورمولی شده که گاهی به (مکلف است) هم  
تعبیر میشود. برای اینکه اینجا درست مطلب روشن  
شود که مجلس بدو اجازه میدهد عند الاقتضا را هم  
اضافه کردیم.

محمد ولی میرزا - بنده مسترد میدارم.

رئیس - آقای دیبا هم همین پیشنهاد را کرده اند

دیبا - بل. بنده هم مسترد میدارم.

رئیس - پیشنهاد آقای ظهری.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در سطر اول بعد از عبارت از اتباع  
فرانسوی اضافه شود دولت فرانسه.

رئیس - آقای ظهری

دکتر ظهری - این اصلاح عبارتی است و خیال میکنم آقای مخبر  
هم قبول کند اینجا بنویسد سه نفر متخصص از اتباع فرانسوی  
این معنی ندارد. باید نوشته شود از اتباع فرانسوی دولت  
فرانسه. چون در کمیسیون مذاکره شد که اینها از اتباع  
فرانسه باشند ولی از مستعمرات فرانسه نباشند یعنی  
ملیت آنها فرانسوی باشد و دولت فرانسه گوید اشتبهاً  
اینجا نوشته نشده است. در هر صورت بنده پیشنهاد  
کرده دولت فرانسه هم نوشته شود.

مخبر - گمان میکنم همین عبارت هم کافی باشد. ولی  
برای اینکه کاملاً توضیح شود چون نظر کمیسیون هم  
این بوده است که تبعاً فرانسه و ملیتش هم فرانسوی  
باشد عیبی ندارد قبول میکنم.

رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - این اصلاحی که آقای دکتر ظهری  
کردند بنظر بنده خوب اصلاحی نیست. با باید نوشت  
فرانسوی یا باید نوشت از اتباع فرانسه و تعقیباً بنده  
(دولت فرانسه) تکرار است.

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که در ماده اول اضافه شود حقوق  
ماهیانه هر سه نفر و هم چنین در آخر ماده به این  
طریق نوشته شود برای خرج مسافرت هر سه نفر

فیروز آبادی - گرچه آقای مخبر توضیح دادند که  
غرض همین است ولی بعد از توضیح ایشان  
عرض میکنم ضرر ندارد در خود ماده هم تصریح شود  
که بعد اشکال فراهم نشود که محتاج مراجعه بصورت مجلس و

اینجا باشد. عقید شود که حقوق هر سه نفر انقدر و  
مخارج مسافرت هر سه نفر انقدر است. ضرری ندارد  
خیلی هم خوب است.

رئیس - آقای اعتبار

میرزا سید حمد خان اعتبار - تصور میکنم  
آقای فیروز آبادی عبارت ماده را درست ملاحظه  
نفرمایند رفع سوء تفاهم ایشان میشود. معالود اینکه  
در قسمت حقوق آنها در بالا قید شد برای هر سه نفر  
است دیگر تصور می کنم این قید لزومی داشته  
باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای فیروز  
آبادی آقایانیکه پیشنهاد ایشان را قبل توجه میدانند  
قیام فرمایند.

(معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد دیگر ایشان

(مضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که حقوق ماهیانه هر سه نفر  
از شصت تومان تجاوز نخواهد کرد.

فیروز آبادی - این قسمتش را مسترد میکنم در قسمت  
بعده عرض دارم.

(قسمت اخیر پیشنهاد ایشان بنحو ذیل خوانده شد)

و مخارج مسافرت هر سه نفر نهصد تومان اضافه  
نشود.

فیروز آبادی - معلوم شد که آن خرج کمالات نامه  
شده است به هفتصد و پنجاه تومان. حالا بده آمد

آنوقت مخالفت کرد که يك نفر متخصص بیشتر  
لازم نیست و دوست تومان هم حقوقش کافی است قبول  
نشد. راجع به مخارج مسافرت حالا عرض می کنم

که اینها هر کدام از رئیس تا اینجا سه نفر نهصد تومان  
که هر کدام سیصد تومان خرج ذهاب و ایشان باشد  
کافی است. چون تلگرافچی هم شخص نرک فنی و علمی

نیست و اینقدر برای مخارج مسافرت آنها لازم نیست. بد اینجهت بنده پیشنهاد کردم که هر نفری سبصد تومان خرج مسافرتشان بشود.

معاون ریاست وزراء - در اینجا نماینده محترم البته متوجه خواهند بود که این قسمتهائی که در اینجا ذکر شده در نتیجه تشکیلات جدیدی است که دنیا بخودش داده است اینجا آقا نهصد تومان برای مخارج رفتن و آمدن این سه نفر پیشنهاد فرموده اند مخارج رفتن هر نفری صد و پنجاه تومان و برگشتن هم صد و پنجاه تومان تصور میکنم با اینکه وسایل نقلیه امروز ارزان شده اگر نخواهند قصر شیرین تشریف ببرند مبلغی باید خرج کنند و اگر سابقاً میخواستند بروند صد تومان خرجشان بود. باید حساب کرد از اینجا تا بندر بهلوی چقدر؟ تا بدکوه چقدر؟ تا مسکو چقدر تا اروپا چقدر آقا باید قیمه بلیطها را حساب فرموده باشند بعد این پیشنهاد را فرموده باشند مخصوصاً با آن خرج سفرهائی که هزار و هزار و پانصد تومان قبلاً معین شده تصدیق نمایند که کمتر از این نمیشد گمان می کنم خود آقا هم اگر نخواهند تا آنجا تشریف ببرند بیش از صد و پنجاه تومان خرجشان بشود.

فیروزآبادی - چون میدانم رأی نمیدهند مسترد میدارم رئیس - پیشنهاد آقای احتشام زاده.

( بنحو ذیل خوانده شد ) پیشنهاد میکنم در ماده اول بجای عبارت ( مبلغ يك هزار و هشتصد تومان برای مخارج مسافرت آنها ) نوشته شود ( مبلغ یک هزار و دو صد تومان برای مخارج مسافرت سه نفر متخصص مزبور ) .

احتشام زاده - بنده در مخارج ضروری هیچوقت معتقد نیستم امساک کنیم و البته مخارج ضرور را بقدریکه لازم است باید داد ولی از آنطرف هم با هرگونه زیاد روی مخالفم برای اینکه وقتی که ما برای يك عده زیادی از متخصصین که کمتر از آنها را تصویب کرده ایم سیصد تومان مخارج

ایاب و ذهاب معین کرده ایم هیچ دلیل ندارد که برای آنها هشتصد تومان معین کنیم. بعلاوه بنده گمان میکنم برای مخارج مسافرت يك نفر متخصص از اروپا تا ایران دو صد تومان کافی است و اگر بیش از آن باشد زیاد روی است مسئله دیگر مسئله بهیمی است که عرض کردم. نوشته شده است هزار و هشتصد تومان برای آنها. برای اینکه رفع هر گونه بهیمی بشود بنده پیشنهاد کردم نوشته شود رأی این سه نفر.

مخبر - عرض کنم نظر صرفه جوئی نماینده محترم قابل تقدیر است ولی اشاره فرمودند که ما کمتر از این مبلغ تصویب کرده ایم برای خرج سفر. تصور میکنم تا حالا همچو تصویب کرده باشیم. و اما اینکه اشاره فرمودند بجای آنها سه نفر نوشته شود تصدیق میفرمایند آنها ضمیر جمع است بد يك نفر که عطف نمیشود.

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقاییکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند. ( عده کمی قیام نمودند )

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای دکتر رفیع.

( شرح ذیل خوانده شد ) پیشنهاد می کنم در ماده اول سطر اول نوشته شود سه نفر فرانسوی متخصص نلگراف بی سیم که تخصیص آنها را لی آخر

بعضی از نمایندگان - تخصیص بی سلیبان - که تخصیص آنها را لی آخر رئیس - آقا دکتر رفیع

دکتر رفیع خان امین - برای اینکه معلوم بشود که ما میخواهیم از نقطه نظر تابعیت و هم از نقطه نظر ملیت فرانسوی باشند بنظر بنده آمد که اینطور نوشته شود تا معلوم بشود که هم فرانسوی باشند و هم ملیتشان فرانسوی باشد.

مخبر - آن عبارتی که بنده نوشتم و تقدیم کرده نظر ایشان را تأمین می کند و گمان می کنم همه آقایان موافقت کنند. خوب است امر بفرمائید قرائت شود.

( بشرح ذیل خوانده شد ) بجای ( از اتباع فرانسوی ) نوشته شود ( که ملیت و تابعیت فرانسه را دارا باشند لی آخر... )

رئیس - ( خطاب به آقای دکتر رفیع خان ) نظر جنابعالی را تأمین میکند دکتر رفیع خان امین - اگر تأمین میشود که بنده مسترد میدارم.

( ماده اول بشرح ذیل قرائت شد ) ماده اول - دولت مجاز است عندالاقضا سه نفر متخصص نلگراف بی سیم که ملیت و تابعیت فرانسه را دارا باشند و تخصص آنها را دولت فرانسه تصدیق کرده باشد برای مدت دو سال استخدام نماید حقوق ماهیانه سه نفر متخصص مزبور از هفتصد و پنجاه تومان تجاوز نخواهد کرد و از اعتبار مصوب بودجه بی سیم برداشته خواهد شد و مبلغ ۱۸۰۰۰ تومان برای خرج مسافرت آنها ذهاباً بدولت اعتبار داده میشود.

رئیس - و ای بابا. رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند ( اکثر برخاستند )

رئیس - تصویب شد. ماده دوم ( بشرح ذیل قرائت شد )

ماده ۲ - جنابچشمه مهندسین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالت از انجام خدمت معذور باشند برای این مدت حق دریافت حقوق دارند و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد کمتر از آنها را فسخ نموده معادل سه ماه حقوق با اضافه خرج مسافرت بآنها پردازد.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بطوریکه خود اعضاء کمیسیون بودند در نظر دارند وقتی که نم بنده دولت آمد در کمیسیون شرح داد در فهم این ماده سوء استفاده وسوء تعبیر شد. در يك طور رأی داریم و بعد ( بنده درست نظر آقایان میاورم ) که نم بنده دولت آمد بطور دیگر اظهار کرد. اصل مسئله این است که اگر این سه نفر متخصص ناخوش شدند در این سه ماه حقوق ایام مرخصیشان را دولت میدهد بعد هم اگر همین سه نفر خواستند بروند باز باید دولت سه ماه بآنها حقوق بدهد؟ بنده امروز چنانکه اعضاء کمیسیون در نظر دارند عرض کرده روز اولی که ما رأی دادیم مقصودمان این بود که اگر این سه نفر ناخوش شدند حقوق سه ماه ایام مرخصی بآنها داده شود و اگر همین سه نفر بعد از ناخوشی خواستند بروند فقط بآنها خرج سفر داده شود و سه ماه دیگر بآنها حقوق داده نشود مقصود این است که عبارت بوجهی نباشد که نسبت باین سه نفر سه ماه دیگر هم داده شود. بنده نظرم در رأی دادن اینچور بود حالا اگر این عبارت این مدعا را تأمین می کند بنده عرضی ندارم و لا اگر تأمین نمیکند بنده نظر اعضاء کمیسیون بودجه را متوجه میکنم که اینچور ما رأی نداریم. حالا دولت هم ( آقای وزیر مالیه ) تشریف دارند اگر این را بپذیرند بکنند بنده مخالفی ندارم و لا ما مخالفیم و کمیسیون بودجه هم اینطور رأی نداده که دوباره بآنها حقوق داده شود.

وزیر مالیه - این ماده دو قسمت دارد قسمت اول راجع است به نا توانی و مرض و عدم توانائی متخصص در انجام وظیفه. همانطوریکه آقای آقا سید یعقوب متذکر بودند اول نظر و پیشنهاد طرف مقابل این بود که علاوه بر این سه ماه سه ماه هم حقوق داده شود و بروند بعد وقتی که ماده در کمیسیون بيك شکل دیگری تعبیر شد و رأی داده شد برای اینکه ما کار را تعطیل

نکنیم و مجدداً ماده را در کمیسیون معطل نکنیم و عوض نکنیم با آنها مذاکره کردیم و راضی کردیم باینکه سه ماه مذکور در ماده سه ماه مرخصی باشد و سه ماه دوم نباشد. همان حقوق مدت مرخصی را بآنها بدهند برونند. یعنی ماده بتزیی که تنظیم شده اصلاً همین مفهوم را مبرساند. قسمت نایش مربوط به مطلب دیگری است که اگر بکوقت دولت وجود آنها را لازم ندانست و خواست آنها را معاف از خدمت کند در هر موقعی این اختیار را دولت دارد که فسخ کند باین شرط که سه ماه حقوق یا خرج سفر بآنها بدهد و مرخصشان بکنند برونند.

رئیس -- آقای دکتر رفیع

دکتر رفیع خان -- بنده يك توضیحی میخواستم از آقای مخبر پیرسم راجع به ماده دو -- در ماده اول که آقای عباس میرزا پیشنهاد کردند عوض سه نفر يك نفر باشد آقای مخبر جواب دادند که سه نفر سه کار مختلف خواهند داشت در اینجا مینویسد چنانچه مهندسین مزبور سه ماه بواسطه عارضه کسالت از خدمت معذور شدند ( ممکن هست مریض بشوند برای اینکه وسایل مرض هست ) اگر یکی از آنها مریض شدند رای اینکه آن دو نفر کارشان معوق نماند چطور بیش بینی کرده اند؟ بنده این توضیح را میخواستم.

مخبر کمیسیون بودجه -- اینها البته متخصص تلگراف نی سیم هستند بطور کلی، یعنی در علم تلگراف نی سیم کاملاً تخصص دارند ولی چنانکه آقای مخبر کمیسیون است و تلگراف اظهار کردند اینها در سه قسمت کار خواهند کرد و اگر یکی از آنها نباشد دیگری میتواند کار او را بکند و موقتاً قسمت او را هم اداره کند. در هر صورت اینها متخصص تلگراف نی سیم هستند که در سه قسمت تقسیم میشوند نه اینکه هر کدام در يك قسمت تخصص داشته باشند.

رئیس -- آقای باسائی

باسائی -- در این ماده نوشته شده که اگر دولت بخواهد کنترات این سه نفر را خاتمه دهد سه ماه حقوق بدهد و خرج سفر هم بدهد. ولی يك فکری هم هست که اگر يك روزی ما احتیاج مبرمی پیدا کردیم. یعنی يك روزی ما بخواهیم این تلگراف نی سیم دایر باشد و حوادثی در دنیا پیش آید که امروز اینها گذاشتند رفتند ما ما برویم متخصص بیوریم جای اینها بگذاریم اینها که خدمت خودشان را خاتمه داده اند و رفته اند سانکسیون چیست؟ دولت چکار میکند؟ بنده خیال میکنم این پیش بینی را باید کرد و دولت باید این فکر را بکند که آنوقت چکار باید بکند زیرا ممکن است ما يك روزی احتیاج داشته باشیم باین متخصصین و دولت فرانسه بگوید که موقع سرنگونی این شخص رسیده است. باید بیاید آنوقت تکلیف چیست.

مخبر کمیسیون است و تلگراف -- راجع بان موضوع عرض کرده هشت نفر در اینجا مشغول کار هستند پنج نفرش را دولت تخفیف داده است برای اینکه آن سه نفر را در تحت این قانون بیاورد و آنها بجای این پنج نفر از ایرانیها تربیت بکنند و این نظر شما کاملاً ناممکن میشود. اگر چنانچه بیشتر از این بخواهیم حالا متخصص استخدام کنیم لزوم ندارد و این سه نفر کافی است و نظر جنابعالی هم ناممکن شده است.

رئیس -- آقای اعتبار

اعتبار -- بنده هم در این قسمت با آقای باسائی موافقم و تصور میکنم توضیح آقای مخبر این نگرانی را رفع نمیکند. برای اینکه خوب اشکالی ندارد که آن قسمت که آقای شیروانی فرمودند دو ماه سه ماه دیگر پیش بیاید و اینها نخواهند دو سه ماه دیگر برونند. در اینصورت لازم میدانم که نوشته شود. پیشنهادی هم در این خصوص عرض کرده ام که در موقعش عریض خود را عرض میکنم.

وزیر مالیه -- این نظری را که آقایان اظهار

میفراهند البته ممکن است پیش بیاید. اما حالا به چه وسیله میشود جلو این قضیه را گرفت و پیش بینی کرد؟ بنظر بنده بکندری مشکل میآید. ولی کاری که میشود کرد این است که اگر استعفا دادند و خواستند بروند خرج سفر بآنها داده نمیشود. این يك چیزی است که همیشه در این قبیل کنتراتها مقید است اینجا هم اگر مقید نشده است حالا هم میشود قید کرد قضیه ایست که طرف نمیتواند قبول نکند. اگر دولت بخواهد آنها را روانه کند خرج سفر بدهد سه ماه حقوق بدهد البته اگر خود او هم برود حق خرج سفر از دولت ایران نخواهد داشت. ولی نمیدانم بچه ترتیب میشود خصوصاً يك قضایائی که ممکن است پیش بیاید پیش بینی کرد؟ در صورتیکه خود آقا فرمودند که از اراده خود آنها هم خارج است و تقصیری ندارند. اگر يك حادثه رخ داد و بطوری که فرمودند يك قضیه پیش آمد آنها کاری نمیتوانند بکنند تقصیر خود آنها هم نیست دیگر التزامی نیست. بعقیده بنده نا همین حدی که عرض شد اگر پیشنهاد کنند و مخبر و اعضاء کمیسیون قبول کنند دولت مخالفتی ندارد.

رئیس -- آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- بنده در این ماده نظری که دارم راجع است بحال و ابهامی که هست و آن این است که می نویسد در سه ماه ناخوشی حق گرفتن حقوق را دارند البته اگر فرض بشود که در مدت سه ماه ناخوش بودند و بموجب این ماده حقوق آنها داده شد در این صورت هم اگر دولت بخواهد کنترات آنها را فسخ کند باز سه ماه حقوق بآنها داده شود در معنی این ماده منحصرأ برای این نوشته شده که اگر مرض آنها بطول بینجامد مانع از استفاده حقوق نیست و باید بآنها حقوق داده شود. حالا فرض کنیم بعد از سه ماه دولت بخواهد کنترات این ها را فسخ کند آیا میتواند این وجهی را که دولت در موقع بروز مرض برطبق این ماده داده است

ازبابت این سه ماه حساب بکند یاخیر؟ اگر نظر کمیسیون بر این است که این مبلغ قابل احتساب است باید تصریح شود والا اشکالی وارد نیست.

مخبر -- عرض کنم اگر اینجا موضوع بکلی از هم تفکیک شود در رفع ابهام میشود مقصود از جمله اول این است که نامه ماه بیشتر در موقع مرض دولت حقوق باین متخصصین نخواهد داد یعنی اگر ناخوش شدند برای رعایت آنها و برای معالجه آنها حقوق آنها را میدهد. ولی در خاتمه سه ماه اگر کسالت آنها طولانی شد دولت ملزم نیست که حقوق به آنها بدهد و فقط این سه ماه را میتواند بدهد. قسمت دوم بکلی از این جدا است. این است که هر وقت دولت ایران خواست اینها را بیرون بکند و آنها را بخواند برای اینکه انصافاً و وجداناً يك مستخدمی که خودش را برای سه سال حاضر کرده که خدمت بکند اگر دولت خواست پس از شش ماه مثلاً او را بیرون بکند باید سه ماه حقوق بدهد و عذرش را بخواهد برود این دو موضوع اصلاً بهم ارتباطی ندارد خوب است رفع ابهامی که آقایان بنظرشان میآید بشود. مقصود انشاء قانون این نیست که اگر سه ماه ناخوش شدند و در خاتمه سه ماه هم دولت خواست آنها برونند شش ماه بآنها حقوق داده شود. نظر این نیست. نظر اینست که در موقع ناخوشی دولت سه ماه حقوق بآنها بدهد و عذرشان را بخواهد و بیشتر از سه ماه حقوق ندهد. و در موقع سلامت هم هر وقت دولت خواست عذر اینها را بخواهد سه ماه حقوق بدهد.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- اینجا اشتباه شده اصل موضوع آن بود که بنده عرض کردم بعد هم آقای شریعت زاده بیان کردند. فرض می کنیم که این دو موضوع جمع شد یعنی همین سه نفر که سه ماه ناخوش شده اند و سه ماهشان هم تمام شده است دولت بخواهد کنتراتشان را فسخ بکند باید سه ماه دیگر حقوق بدهد؟ اگر این

در فرض جمع شد (ملاحظه فرمائید قانون باید متوجه بنام جزئیات باشد) فرض کنیم این سه نفر امروز خوب شدند دولت میخواهد کمترین آنها را فسخ نکند باز باید سه ماه دیگر بدهد؟ ما در کمیسیون رأی ندادیم گفتیم در صورتیکه سه ماه حقوق مدت ناخوشی را گرفته باشند دیگر حق ندارند حالا اگر این نظر تأمین میشود و در صورت مجلس نوشته میشود که دولت در يك موقعی اگر چنین فرضی پیدا شد رجوع صورت مجلس بکند و همینطور که نظر ما است رفتار شود بنده هم عرضی ندارم و موافقم و الا باز میشود و مبهم است. مخبر کمیسیون بودجه - همانطوری که عرض کرده و همانطوری که تذکر دادند دولت میخواهد که شش ماه را در این مواقع تأمین کند در کمیسیون بودجه مطرح شد و رد شد. رأی اینکه این دو جمله تفکیک شود ما کلمه «رنیز» را اینجا اضافه کردیم که موضوع را از هم جدا کند. در موقع ناخوشی بیش از سه ماه حقوق داده نمیشود در موقع سلامت هم بیش از سه ماه حقوق داده نمیشود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - پیشنهادهای قرائت میشود

(شرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد آقای اعتبار

اصلاح ذیل را باخر ماده اضافه و پیشنهاد میکنم. مهندسین مزبور نیز مکلف خواهند بود چنانچه قبل از انقضاء مدت کمترین به میل خود خواستند به کمترانشان خاتمه دهند دو ماه قبل باید دولت را از تصمیم خود مطلع و در اینصورت از پرداخت سه ماه حقوق و خرج سفر محروم خواهند بود.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده تصدیق میکنم که در این پیشنهاد خودم درست مقصودم تصریح نشده. بنده نظرم این بود که اگر خودشان نخواهند بروند نباید این سه ماه حقوق

را که دولت در موقع فسخ کمترین پیش بینی کرده بگیرند و بعلاوه خرج سفر را هم دولت نخواهد داد حالا این را بطریقی که تأمین میشود اصلاح میکنند که اگر خودشان خواستند بروند آن سه ماه حقوق را که در فسخ کمترین پیش بینی شده دولت نخواهد داد و حقی هم به خرج سفر نخواهند داشت.

وزیر مالیه - این پیشنهاد آقای اعتبار درست مقصودشان را تأمین نمیکند. باید اینطور نوشت که اگر متخصصین مزبور قبل از انقضاء مدت خدمتشان خواستند استعفاء بدهند علاوه بر مدت خدمت انجام شده حقوق دریافت نکنند و حق اخذ خرج سفر هم نخواهند داشت. ولی اینطور که ایشان پیشنهاد کردند و دو ماه پیش را هم که فرمودند بدولت اطلاع بدهند بنظر البته يك چیز خیلی عادی می آید ما اگر این را نخواهیم بنویسیم باید موارد استثنائی را هم نوشت زیرا شاید آنها نتوانستند خبر بدهند بعلاوه اگر خبر ندادند چه الزامی برای آنهاست چه باید بشود؟ و آنوقت چه خواهد شد؟ در اینصورت باید داخل استثنائات بشویم و آنوقت محتاج خواهیم شد که با خود آنها مذاکره کنیم چون این قانون مربوط به کمترین است و باید با طرف مذاکره شود رأی طرف هم فهمیده بشود. اگر يك قسمت اینها را بنده میتوانم قبول کنم و آقای مخبر قبول میکنند يك چیز هائی است که خیلی روشن است و آنها حق اعتراض ندارند. ولی این مطلب داخل در يك مطالب شخصی و خصوصی است و باید با طرف مذاکره کرد و بالاخره مشکل میشود. منما دارم همین ترتیبی که بنده اصلاح کردم و حالا میدهم خدمت آقای رئیس موافقت کنند.

اعتبار - بنده هم موافقت میکنم.

پیشنهاد آقای خطیبی: بنده تبصره ذیل را در ماده دو پیشنهاد میکنم

تبصره - چنانچه متخصصین قبل از انقضاء مدت

کمترین خواهند بخدمت خود خاتمه داده مراجعت نمایند حق اخذ حقوق سه ماه و مخارج ایاب و ذهاب نخواهند داشت

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - توضیحات بطور کافی داده شده است بنده هم اینطور که آقای یاسائی قبلاً تذکر دادند عقیده ام این است که شاید اینها خواستند قبل از اینکه کمترانشان خاتمه پیدا کنند مراجعت کنند آن وقت حق اخذ حقوق سه ماه و خرج مسافرت نخواهند داشت این است که بنده این تبصره را پیشنهاد کرده که در ذیل ماده دوم نوشته شود

رئیس - آقای بنی سلیمان

بنی سلیمان - اینها يك کمترین بسته اند با وزارت پست و تلگراف که آن کمترین چندین ماده دارد و تمام اینها در آن کمترین نامه قید شده است هیچ لزومی ندارد اینجا تکرار شود. وزارت پست و تلگراف که با آنها کمترین میبندد تمام این موارد را قید میکند و امضا میشود دیگر تکرار اینها لازم نیست

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقای بنیکه

قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای روحی:

ماده الحاقیه - متخصصین مزبوره مکلفند که در ظرف مدت خدمت خودشان لا اقل سه نفر از ایرانیها را تا اندازه تعلیم و پرورش دهند که در غیبت آنها بتوانند از عهده خدمت فنی بر آیند.

رئیس - آقای روحی

روحی - بطوریکه بنده اطلاع دارم قریب سی سال است است در ایران منحصراً خارجی استخدام شده است که از مالک خارجه آمده اند که بعضیها کارشان را

خوب کرده اند و بعضی هم کارشان را خوب نکرده اند پول گرفته اند و رفته اند اما هیچکدام با این حقوقهای گزافی که گرفته اند يك نفر برای ما تربیت نکرده اند که بماند از عهده خدمات آنها بر آید. بنده عقیده من این است که بعد از این دولت و مجلس برای بنده مورد باید این پیشنهاد بنده را رعایت کند. اینها سه نفرند لابد سه نفر را میتوانند تربیت کنند منتهی همکار محترم من آقای حاج آقا رضا رفیع قبلاً فرمودند که اگر نکردند چکارشان میکنند. کفم این اخلاقی است باید دولت اینها را مکلف کند. مثل اینکه الان ما قرار بگذاریم که اگر اینها آمدند و بتلگراف فی سیم رفتند چکار میکنند این يك تربیتی است که باید قرار بگذاریم و بنده عقیده دارم این قسمت را قبول کنند و در آئیه هم اینرا برای خودمان قرار بگذاریم که هر متخصصی میباید از ایرانیها چند نفر را تربیت کند و رفته رفته ایرانیها خودشان بتوانند رفع احتیاج به منحصراً خارجی را از خودشان بکنند.

وزیر مالیه - این نظری که آقای روحی فرمودند از آن جمله مسائلی است که در کمترینهای واقعه بین دولت و متخصصین قید شده است و در کمترینی که برای امضا تهیه شده است این مسئله را دارد ولی اینرا توجه میدهم به آقای که دو سال است که قرار شده در کارهایی که مناسب است این مطلب قید شود و مخصوصاً با مراجعه بآن قانون که سابق از مجلس گذشته که اصول کمترینها را مجلس معین میکند (یعنی مسائل مالی و ملیت و شغل و مدت خدمت مستخدم) و بقیه شرایط فرعی کمترین بایستی از طرف دولت معین شود ما باید خودمان را در حدود همان قانون و در همان زمینه که اصول اساسی کمترینها در دوره چهارم معین شده است نگاه داریم همین جهت هم هست که دولت جزئیاتی که مربوط به کمترین اشخاص است آنها را پیشنهاد



نمیکنند ولی این را بنده اطمینان میدهم بنمایند محترم که این مطلب در کنتراتی که برای آنها نوشته میشود و از طرف دولت آنها داده میشود مقید میشود .  
روسی - در صورتیکه اطمینان میدهند بنده مسترد میدارم .

پیشنهاد آقای فیروز آبادی : بنده پیشنهاد میکنم که بعنوان تبصره اضافه شود : این سه نفر مکلفند که پانزده نفر از اهل ایران را تعلیم بنمایند بقسمی که در این فن بتوانند احتیاجات ایران را رفع نمایند در زمان انقضاء این دوسال .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - عرض میشود هر چند يك قسمت از مقصود بنده را آقای وزیر مالیه فرمودند عرض بنده بکفوری زیاد تر است . مقصود این است این آقایان اروپائی که تشریف میاورند اینجا و چندین سال میمانند کاری بکنند که يك نفعی هم بمانند رسد نه اینکه بیایند اینجا و چند سالی بمانند و فقط مقید باشند باینکه يك حقوق بگیرند و بروند . باید اینها را مکلف کرد که در زمان کنترت خودشان لا اقل هر کدامی دوسه نفر را ترتیب کنند . تلگراف بی سیم را هم اگر ما فکر کنیم که يك کاری بزرگی است که ده سال و پنجسال وقت لازم دارد اینطور ها نیست بطوریکه بنده تحقیق کرده ام زودی میشود تعلیم داد و تعلیم گرفت . در هر حال خوب است که اینها در این مدت دو سال هر کدام لا اقل پنج نفر را تعلیم بدهند که انقضاء کنترت آنها که شد باز هم محتاج به تجدید کنترت نباشیم . این بود پیشنهاد بنده .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

مخبر کمیسیون پست و تلگراف - این پیشنهاد با پیشنهادی که آقای روسی داده بودند یکی است فقط عدش فرق دارد . . .

رئیس - ( خطاب به مخبر کمیسیون پست و تلگراف )

به آقای آقا سید یعقوب اجازه داده شد .  
آقا سید یعقوب - بنده توجه میدهم به آقای فیروز آبادی که اینها استخدامشان دوسال است در عرض دو سال چطور میشود اینکار را بکنند . بله بنده خیلی مایل هستم هر کس میآید خیلی ارزش استفاده کنیم ولی دوساله چگونه میتواند ما معلم که نمایانیم که دو ساله پانزده نفر را تربیت کنند این است که این پیشنهادها فایده ندارد .

فیروز آبادی - خوب بنده بملاحظه چیزی که آقای وزیر مالیه فرمودند این را مسترد میکنم ولی اینکه قدر طولی ندارد و تلگراف یاد گرفتن در این مملکت و بخصوص کار آسانی است .

رئیس - پیشنهاد آقای اعتبار که اصلاح شده قرائت میشود

( بشرح ذیل خوانده شد )

اصلاح ذیل را با آخر مدد اصلاح و پیشنهاد می کنم :

در صورتیکه مهندسین مزبور قبل از انقضای کنترت خود استعفا بدهند علاوه بر مدت خدمت انجام شده حقوقی بآنها پرداخت نگردیده و خرج سفر هم بآنها داده نخواهد شد .

مخبر - بنده این تبصره را قبول میکنم

پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو :

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم بعد از کلمه چنانچه مزید شود (هریک از) باین قسم چنانچه هر يك از مهندسین مزبور الی آخر

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - توضیح مفصلی ندارد اینجا البته مقصود این نبوده که هر سه نفر را مجبور کنند که بکمر تبه ناخوش بشوند . مقصودشان «هریک» بود

مخبر - صحیح است قبول میکنم

پیشنهاد آقای فرهمند

بنده پیشنهاد میکنم ماده دوم تجزیه و در دو ماده نوشته شود باین ترتیب :

ماده دوم - چنانچه مهندسین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالت از انجام خدمت معذور باشند برای اینمدت حق دریافت حقوق خواهند داشت

ماده سوم - دولت میتواند هر وقت بخواهد کنترت آنها را فسخ نموده و معادل سه ماه حقوق با اضافه خرج مسافرت بآنها بپردازد

رئیس - آقای فرهمند

فرهمند - عرض کنم راجع باین ماده مذاکرانی شده که اگر سه ماه ناخوش بشوند حقوق بآنها داده شود و اگر هم دولت بخواهد کنترت آنها را فسخ کند سه ماه حقوق بآنها بدهد و کنترت آنها را لغو کند عقیده بنده این است که اگر تجزیه شود و در دو ماده نوشته شود در موقع عمل دچار يك مشکلی نخواهد شد

مخبر - نظر ایشان این است که آن ایرادی را که آقای شریعت زاده گرفتند متوجه نشود و دو ماده اش کرده اند ولی اگر دو ماده کردیم سوء تعبیر خواهد شد بهمین ملاحظه بود که يك ماده اش کردیم و الا ممکن بود که دولت شش ماه حقوق بدهد . ما مخصوصاً در کمیسیون بودجه این ماده را یکی کردیم و این که (و نیز) را هم اضافه کردیم تا نتوانند از آن سوء استفاده کنند . دولت هم دو ماده پیشنهاد کرده بود ما مخصوصاً اینطور کردیم که از قانون نتوان سوء استفاده کرد و دو دفعه سه ماه حقوق داد مقصود این است حالا اگر عبارت بهتری بنظرشان میرسد که رفع ابهام را بکند ممکن است پیشنهاد بفرمایند

رئیس - آقای بامداد

بامداد - بنده برای رفع سوء تفهیمی که آقای آقا سید یعقوب تذکر دادند برای تجزیه این ماده فائده

نمی بینم زیرا الان از قسمت اولش يك قسم استفاده می کنند و از قسمت دومش طور دیگر و اگر دو ماده بشود حتماً بجا می آید که دو دفعه حقوق بدهند . سه ماه در موقع ناخوشی و سه ماه هم در موقع فسخ کنترت و مرخصی . عقیده بنده این است همان توضیحاتی که در مجلس داده شده کافی است و از مجموع مذاکرات همچو معلوم شد که يك سه ماه حقوق بیشتر داده نخواهد شد . در پارلمانهای دنیا هم همینطور است که وقتی يك چیزی ابهام داشت و در اطراف آن توضیحات داده شد و مخبر کمیسیون توضیحات داد . همان توضیحات خودش مدرک و تمیز است .

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر رفیع

( بشرح ذیل خوانده شد )

پیشنهاد میکنم جمله «و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد» تا آخر حذف شود

رئیس - آقای دکتر رفیع

دکتر رفیع خان - بنده این پیشنهاد را کرده برای اینکه همین طور که آقای فرهمند فرمودند عرض کنم که ماده مهم است . برای اینکه دولت در دو مورد می تواند این کار را بکند . یکی اینکه خودش خواسته باشد بجهاتی فسخ کند در این صورت مجبور است که سه ماه حقوق بدهد و اضافه خرج هم باو بدهد يك مورد دیگری هم هست و آن این است که از طرف خود متخصص ممکن است نقض عهد و خلاف قانون بشود در این صورت چه خواهد شد ؟ در این صورت آیا باز دولت مکلف است که سه ماه حقوق و خرج سفر را بدهد یا نه ؟ چون بنده شرائط قانون ۲۳ حمل را برای تعیین این قبیل شرائط کافی میدانم این است که این پیشنهاد را کردم .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - همان میکنم آقای دکتر رفیع خان توجه فرمودند باینکه دست دولت باید باز باشد که

هر وقت بخواهد بتواند کمترت يك مستخدمی را فسخ کند ما نمی توانیم دولت را مقید و ملزم کنیم که هر وقت مستخدمی را می آورد تا آخر نگاهدارد. حکایت ۱۳۳۰ نظرات نیست؟ دولت باید نسبت به مستخدمین خارجی دستش باز باشد و باید اختیار داشته باشد که هر وقت بخواهد کمترت آنها را فسخ کند. پس حالا که دست دولت را باز میگذاریم و قائل میشویم که هر وقت بخواهد می تواند کمترت آنها را فسخ کند از آن طرف هم چهارم حقی برای طرف قائل شویم و بگوئیم چون تو خودت را برای دو سال خدمت حاضر کرده بودی و در وسط کار دولت کمترت تو را فسخ میکند برای جبران خسارتی که از این راه بتو وارد میآید حق داری سه ماه حقوق بگیری. این يك چیز عادلانه است که ما باید قبول کنیم. از يك طرف دولت نباید در مضيقه باشد و باید دستش باز باشد و از طرف دیگر چون حق خیار فسخ در هر موقعی دارد برای رعایت حال آن منخصص و ملاحظه او باید سه ماه حقوق باو داده شود و این يك چیز عادلانه و صحیحی است. در قوانین خیار فسخ باید باشد چنانچه در عقود شرعیه هم هست. ولی در آن مسئله که شما فرمودید و متذکر شدید مراعات آن قسمت هم شده که اگر مستخدم با منخصص مداخله در امور مذهبی یا سیاسی کرد تکلیفش چیست این مسئله از شرایط فرعی است مخصوصاً در کمیسیون بودجه در این باب مذاکرات شد. آقایان اعضاء کمیسیون خارجه هم قطعاً باین مسئله توجه نموده و نظریاتش بوده است. ولی چون این قانون يك نظامنامه دارد (چنانچه برای هر قانونی که از مجلس میگذرد يك نظامنامه نوشته میشود) این مواد فرعی در نظامنامه کاملاً مراعات خواهد شد و در آنجا پیش بینی میشود که اگر منخصص در امور مذهبی یا سیاسی مداخله کند تکلیفش چیست؟ چند ماده برای این کار نوشته شده و

معین است غالباً که ما صحبت میکردیم دولت عطف باین شرایط و مواد میکرد: در قانون شرایط اصلی باید نوشته شود و مواد فرعی در نظامنامه باید نوشته شود.  
رئیس -- رأی میگیریم باین پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی قیام کردند)

رئیس -- قابل توجه نشد پیشنهاد آقای عدل

(مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم عبارت آخر ماده بطریق ذیل نوشته شود:  
و نیز دولت میتواند کمترت هر يك از آنها را که بخواهد فسخ نموده معادل سه ماه حقوق بضافه خرج مسافرت بمشار الیه بپردازد.  
عدل -- عرض کنم در آخر عبارت این ماده نوشته شده و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد کمترت آنها را فسخ نموده معادل سه ماه حقوق بضافه خرج مسافرت بآنها بپردازد. در این قسمت آقای ارباب ایراد کردند بنده هم می خواستم عرض کنم که لفظ (هر يك) نوشته شود و اساساً عقیده بنده است در قوانینی که راجع بخارجی ها نوشته میشود باید دقت کرد که خیلی صریح و روشن باشد. عبارت این ماده بطوریکه نوشته شده درست معلوم نیست که مقصود هر يك از آنها است یا هر سه آنها و حال آنکه باید طوری نوشت که هر وقت دولت خواست کمترت هر يك از آنها را هم فسخ کند همین حق را داشته باشد. از این جهت بنده پیشنهاد کردم عوض این عبارتی که این جا نوشته شده است نوشته شود دولت می تواند کمترت هر يك از آنها را فسخ کند و در این صورت معادل سه ماه حقوق و خرج سفر باید بآنها بپردازد

رئیس -- رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری قیام کردند)

رئیس -- قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای احتشام زاده.

پیشنهاد میکنم: قسمت اول ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود:

ماده دوم -- چنانچه مهندسین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالتی که به تصدیق طبیب صحی مانع انجام وظیفه باشد از خدمت معذور باشند.

رئیس -- آقای احتشام زاده

احتشام زاده -- چون در این ماده بطور مطلق نوشته شده: که بواسطه عارضه کسالت. اولاً معلوم نیست که کسالت مقصود چه کسالتی است البته مقصود يك کسالت های جزئی نیست و يك کسالت هائی است که حقیقاً مانع انجام وظیفه باشد. بعلاوه مشخص این کسالت ها چیست؟ بنده چنانچه در پیشنهاد هم عرض کرده ام تصور میکنم مشخص باید طبیب صحی باشد و کسالت هم کسالتی باشد که مانع از انجام وظیفه باشد. مخبر -- صحیح است. تصدیق طبیب صحی هم اضافه میشود.

رئیس -- آقای نامداد

نامداد -- گرچه آقای مخبر این پیشنهاد را قبول کردند ولی گنجانیدن این جزئیات در قانون به عقیده بنده لزومی ندارد. البته اگر امتیاز منخصص ذکام کرد و فردا صبح عرق کرد این را نمیشود جزو کسالت شمرد. مقصود کسالتی است که نتواند بخدمتش ادامه دهد و بعلاوه سه ماه طول بکشد در هر صورت نوشتن این جزئیات در قانون هیچ لزومی ندارد.

رئیس -- پیشنهاد آقای دهستانی.

(بمضمون آتی خوانده شد)

تبصره ذیل را بماده دو اضافه میکنم

تبصره -- چنانچه متخصصین مزبور بخواهند قبل از انقضای

مدت با استخدام خود خاتمه دهند مکلف خواهند بود سه ماه قبل بدولت اطلاع داده که دولت عوض آنها را استخدام نمیدارد این صورت در وقت مخارج رفتن را نخواهند داشت  
رئیس -- آقای دهستانی

دهستانی -- عرض کنم در ماده نوشته که اگر دولت خواست کمترت را فسخ کند سه ماه اضافه حقوق بدهد. بعد آقای یسائی تذکر دادند که اگر در يك موقع سختی خواستند از این مملکت بروند آنوقت چه خواهد شد؟ پیشنهاد شد که اگر آنها خودشان خواستند بروند و کمترتشان را فسخ کنند هیچ حقی نخواهند داشت بنده تعجب میکنم در این مملکت قرار داد طوری باید باشد که مستلزم رعایت حال طرفین باشد. اگر دولت فسخ کرد سه ماه اضافه حقوق میدهد و اگر آنها فسخ کردند باید سه ماه از حقوقشان را بگیرند. بنده عقیده ام این است همین طوریکه سه ماه اضافه حقوق میگیرند اگر دولت کمترت آنها را فسخ نکرد.

بعضی از نمایندگان -- فسخ

دهستانی -- و خودشان خواستند بروند سه ماه حقوق نباید بگیرند یعنی اگر گرفته اند مسترد کنند. این بود که بنده پیشنهاد کرد هر وقت که میخواهند استعفا بدهند باید قبلاً بدون اطلاع بدهند که دولت عوض آنها را بکیرد تا در محظور نباشد.

وزیر مالیه -- بنده از خود نماینده محترم يك انصافی میخواهم. يك قضیه بین جزئی آیا قابل این است که این همه پیشنهاد بشود و در اطراف آن حرف زده شود!! يك پیشنهادی شد. آقای مخبر هم قبول کردند. و تمام نظریات تقریباً تأمین شده آیا باین حال سزاوار است که باز در هر قسمت يك پیشنهاد و توضیح داده شود!! باین طریق وقت مجلس تلف میشود و باین ترتیب اگر بخواهیم کار کنیم وضع قانون گذاری حقیقاً کار مشکلی میشود.

رئیس -- رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دهستانی

آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای کازرونی

(باین مضمون خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که کلمه مهندسین در ماده دوم متخصصین مبدل شود.

کازرونی - پیشنهاد بنده توضیح زیادی لازم ندارد. در ماده اول مینویسد متخصص. در ماده دوم مینویسد مهندس. اگر مهندس است در ماده اول هم باید مهندس نوشته شود و اگر هم متخصص است که در ماده دوم هم باید متخصص نوشته شود. از این جهت بنده اینطور پیشنهاد کرده.

مخبر - هر دو اگر باشد قبول میکنم.

کازرونی - هر دو باشد

رئیس - پیشنهاد آقای بیات.

(بمضمون آتی خوانده شد)

قسمت اول ماده دوم را بشرح ذیل اصلاح می نمایم.

ماده دوم - چنانچه هر يك از مهندسین مزبور پیش از سه ماه متوالی مبتلا بکسالت شوند که نتوانند برای خدمت حاضر شوند تا سه ماه حقوق بآنها پرداخته و بعد از سه ماه حقوق و خرج مسافرت داده نخواهد شد.

مرتضی قلی خان بیات - اساساً فلسفه این ماده که در کمیسیون مطرح مذاکره شد این بود که اگر يك وقتی متخصص که آورده ایم ناخوش شد و مبتلا بمرض شد و آن مرض طولانی شد بطوریکه مانع از انجام کار شد در اینصورت پس از تبادل نظر همچو قرارداد داده شد که سه ماه باو حقوق داده شود چون اگر کسالتش ادامه پیدا کند و طولانی شد بموجب کمترت ممکن است اظهار کند که من حق دارم تمام حقوقم را بگیرم از این جهت همچو در نظر گرفته شد در صورتیکه

این متخصصین ناخوش شدند و مرضشان طول کشید و فرضاً هر قدر هم که بیش از سه ماه شد دولت فقط سه ماه حقوق بآنها می دهد. این مسئله در کمیسیون بودجه مذاکره شد و برای کلیه کمترت ها همین نظر ملحوظ شده. ولی این قسمتی که حالا در اینجا نوشته شده احتمال این می رود که ممکن است کسی باشد که گذشته از آن سه ماه حقوق کسالت بتواند ادعای آن سه ماه خرج سفر را هم بکند و حال آنکه اینطور نیست از این جهت بنده پیشنهاد کرده که اگر مبتلا بمرض شد و بیش از سه ماه طول کشید دیگر نه حقی بخرج سفر و نه حقی به آن سه ماه اضافه داشته باشد چون آقای وزیر مالیه اظهار کردند که نظر ما هم همین است پس اگر واقعاً نظر این است باید عبارت روشن و صریح باشد تا نظر نامین شهید.

وزیر مالیه - در اصل مطلب هیچ اختلافی نیست حالا اگر این عبارت روشن تر است باعتباری که پیشنهاد فرموده اند. این يك مسئله نظری است. بنده در عبارت ماده که از طرف کمیسیون بودجه پیشنهاد شده هیچ ابهامی نمی بینم بلکه خود این حرفها و اظهارات ابهام می آورد. ملاحظه فرمائید همانطوریکه آقای بیات فرمودند اینکه سه ماه نوشته ایم برای چیست برای این است که اگر کسی مریض شد اگر مرض مختصری پیدا کرد که هیچ اصلاً قابل ذکر نیست. و اگر خیر مرض طولانی پیدا کرد و معلوم شد که نمی تواند انجام وظیفه کند علاوه بر حقوق آن سه ماهی که ناخوش بوده يك خرج سفری هم باو داده میشود که برود. این خیلی روشن است. و اگر این را عوض کنیم من خیال میکنم آنوقت ابهام پیدا میکند. بنده نمیدانم چه الزامی داریم که این را تغییر بدهیم. چون بنده عبارت پیشنهاد ایشانرا درست نشنیدم حالا اگر اصراری دارند ممکن است دوباره پیشنهادشان خوانده شود و رأی بگیرند. ولی در هر حال مطلب همین است

که عرض کرده و هیچ اشکالی ندارد. دو حقوق سه ماهه داده نمیشود. يك سه ماهی است که برای ایام مرخصی داده میشود. خرج مسافرت هم يك مبلغ معینی است که برای ایاب و ذهاب معین شده و ربطی بن ندارد هر کدام از این دو يك خرج معین علیحده است. خرج سفر که اطلاق بر آن سه ماه حقوق ایام مرض نمیشود و همینطور بر عکس آن سه ماه اطلاق بر خرج سفر نمیشود. با این حال بنده نمیدانم این ابهام و اشکال از کجا میاید.

رئیس - رأی میگیریم. آقایانیکه این پیشنهاد را

قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد.

ماده دوم - بترتیبی که اصلاح شده قرائت میشود

(اینطور قرائت شد)

چنانچه هر يك از مهندسین و متخصصین مزبور سه ماه متوالی بواسطه عارضه کسالت از خدمت معذور باشند برای این مدت حق دریافت حقوق دارند و نیز دولت میتواند هر وقت بخواهد کمترت آنها را فسخ نموده معادل سه ماه حقوق اضافه خرج مسافرت آنها بپردازد - در صورتیکه مهندسین مزبور قبل از انقضای کمترت خود استعفا بدهند علاوه بر مدت خدمت انجام شده حقوقی بآنها پرداخت نکرده و خرج سفر هم بآنها داده نخواهد شد

مخبر - مهندسین متخصص مزبور دیگر (واو) ندارد تصدیق طبیب هم باید نوشته شود

رئیس - ماده الحاقیه مطرح میشود تا این ماده اصلاح شود

(سه فقره ماده الحاقیه بشرح ذیل قرائت شد)

ماده الحاقیه را بنده پیشنهاد میکنم:

دولت مکلف است ده نفر شاگرد بجهت متخصص در

تلگراف بی سیم یاروپا در ظرف پنجسال اعزام و مخارج آنها را در بودجه بی سیم ۱۳۰۷ منظور دارد.

فرماند - حسن خراسانی بنده بعنوان ماده الحاقیه ماده ذیل را پیشنهاد میکنم.

دولت مکلف است که ده نفر از محصلین لایق برای تحصیل فن تلگراف بی سیم بخارج در مدت پنجسال بفرستد که در آتی مستغنی از متخصص خارجی باشیم. عمادی پیشنهاد می کنم که ماده الحاقیه ذیل را لایحه اضافه شود.

ماده الحاقیه - دولت مکلف است سه نفر محصل ایرانی برای تحصیلات فن تلگراف بی سیم و تکمیل این علم بخارج بفرستد و مخارج تحصیل آنها را تا شش سال جزو بودجه منظور دارد. حسن تقی زاده

رئیس - آقای فرماند

حاج آقا رضا رفیع - آقای فرماند نوبت خودشان را به آقای تقی زاده داده اند

رئیس - آقای عمادی

عمادی - مقصود بنده از این پیشنهاد این است که مادر هر موقعی که وقت پیدا کردیم باید مسائلی را که راجع بمصالح مملکت است عرضه بداریم و آنچه را که باعث استغناء ملت و مملکت از متخصصین خارجی است باید عرضه بداریم قصد بنده این است در این موقعی که این لایحه مطرح شده خوب است این ماده الحاقیه هم ضمیمه شود و ده نفر از محصلین داخلی ما به خارج بروند و از همین بودجه تلگراف بی سیم بروند تا دیگر مادر آتی به محتاج به متخصصین خارجی نباشیم.

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده توضیح مفصلی ندارم ولی خاطر من هست که مجلس شورای ملی در مواقع عذبه اظهار میل کرد در اینکه هر وقت از کمترت مستخدمین خارجی

صحتی بشود مقتضی است که چند نفر از ایرانی ها را هم برای تحصیل همان علم بااروپا بفرستیم تا آن علم را فراگیرند همچو احساس شد که مجلس شورای ملی با این فکر و نظر مساعداست. بنده ده نفر پیشنهاد نکرده البته اگر بیست نفر هم بفرستند بنده با کمال میل و از صمیم قلب راضی هستم. ولی چون تصور میکردم ممکن است ده نفر بیش نرود از این جهت سه نفر پیشنهاد کردم بعضی آقایان در ضمن مذاکرات گفتند این يك فن مخصوصی نیست. هر کس از کوجه بیاید فوری می تواند این علم را یاد دهد. ولی اینطور نیست. این فن مثل دکتری شدن در علم طب یا حقوق یا سایر علوم تحصیلات مفصله میخواهد و شش هفت سال وقت و تحصیل لازم دارد تا کسی مهندس بشود و این علم را تکمیل کند و هیچ فرنگی در ظرف دو سال در ایران نمیتواند این علم را یاد دهد اگر ده سال بیست سال در ایران بماند باز تازه نمیتواند کسی که مدرسه متوسطه را تمام نکرده تعلیم بدهد و اگر بین قبیل اشخاص هم تعلیم بدهد این اشخاص تا آن ترتیبات فنی و علمیه را در جلو لایرانوار ندیده و یاد نگرفته باشند نمیتوانند جا نشین او بشوند بنده اینطور استنباط کردم که بعضی از آقایان فرمودند شاید موقع این کار این جا نباشد بنده می خواستم عرض کنم که درست موقع این کار در این جا است زیرا ما باید این مسئله را در نظر بگیریم که هر وقت يك مستخدم خارجی را می خواهیم کمترت کنیم باید در جزو پیشنهاد او رای بدهیم که يك چند نفری بخارج بفرستیم که همان علم و فن را فرا گیرند و مخارج آنها هم قهراً بقدر مخارج اشخاصی که کمترت میکنیم نخواهد بود اگر بالاخره میخواهیم يك روزی این مملکت از مستخدمین خارجه بی نیاز شود باید این رویه را پیش بگیریم

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده اساساً با فکر آقای تقی زاده موافقم ولی بینی و بین الله باید تصدیق فرمایند که

قوانین باید موافق يك تناسبی با هم داشته باشند. بنده حالا عرض میکنم معروف است گفته قرین چشم با دمی بروم. این میشود عرض این است که جای اینکار در این موقع نیست گذارید بر فردا که بودجه پست و تلگراف میاید آنوقت مطرح فرمائید البته بنده هم موافقم ولی حالا که صحبت از کمترت متخصصین خارجی است بحث و طرح این مسئله موردی ندارد. مخصوصاً بعضی چیزها را که آقای تقی زاده در خارج بنده صحبت کردند بنده کاملاً با آنها موافق شدم و تا این هم موافقم ما باید يك انقلاب فکری ایجاد کنیم ولی عرض میکنم در این جا که بحث از استفاده متخصصین فرانسوی است فرستادن ده نفر بخارج موردی ندارد. وزیر مالیه -- این نظری که آقای آقا سید یعقوب از لحاظ تناسب مواد فرمودند خیلی صحیح است ولی باید عرض کنم کار خوب را هر وقت فرمائید خوب است. مسئله فرستادن شاگرد بااروپا مخصوصاً برای تحصیل علوم فنی و تکنیکی و مکانیکی یکی از چیزهای خیلی خوب و حیاتی است که هر جا و در هر مورد ما نتوانیم باید اینکار را بکنیم و در هر مورد هم که بکنیم خوب است مخصوصاً قبل از اینکه آقایان پیشنهاد بکنند با بنده مذاکره کردند و بنده هم موافقت کردم حتی بنده با ده نفر هم موافقت کردم حالا همانطوریکه گفته شد اگر از نقطه نظر صرفه بودجه بخوانند ده نفر را به پنج نفر تنزل و تقلیل دهند آن امر علیحده است ولی اساساً فرستادن شاگرد بااروپا و تهیه کردن متخصصین فنی داخلی برای مملکت یکی از بهترین چیزها است خوبست آقای آقا سید یعقوب هم موافقت کنند که در همین جا و در همین قانون ذکر شود. و مخصوصاً با آن نظری که نماینده محترم دارند و حقیقتاً هم قابل تقدیس است که این مملکت يك روزی بالاخره باید احتیاجات خودش را از اجنبی رفع کند بهتر این است که در همین جا این مسئله نوشته شود.

عمادی -- بنده هم پنج نفر پیشنهاد میکنم شیروانی مخبر کمیسیون بودجه -- کمیسیون بودجه هم باین نظر که این مسئله در جزو بودجه پست و تلگراف یعنی بودجه تلگراف بی سیم پیش بینی شود کاملاً موافق است و با پنج نفر هم موافق است.

رئیس -- آقای تقی زاده

تقی زاده -- بنده هم موافقم.

رئیس -- رأی می گیریم به پنج نفر ... ماده الحاقیه قرائت میشود

(بمضمون ذیل خوانده شد)

دولت مکلف است پنج نفر محصل ایرانی برای تحصیلات فنی تلگراف بی سیم و تکمیل این علم بخارج بفرستد و مخارج تحصیل آنها را در شش سال جزو بودجه منظور دارد.

دشتی -- بنظر بنده قید مدت لازم نیست. ممکن است نسه سال تکمیل شوند.

رئیس -- اصلاحی دارید پیشنهاد کنید.

(در این موقع آقای دشتی پیشنهاد اصلاحی تقدیم مقام ریاست کردند)

رئیس -- آقای دشتی پیشنهاد کرده اند شش سال حذف شود. (خطاب به آقای دشتی) توضیحی دارید فرمائید.

دشتی -- قید مدت بنظر بنده لازم نیست. زیرا ممکن است يك تحصیل کرده هائی داشته باشیم که در اروپا در عرض سه سال این فن را بیاموزند. غالباً تحصیلات خود تلگراف بی سیم هم بیش از سه سال طول ندارد مگر اینکه بخوانند دوره متوسطه را هم تحصیل کنند. آن يك موضوع جداگانه است. ولی اگر کسی ریاضیاتش خوب باشد فرا گرفتن علم تلگراف بی سیم بیش از سه سال بنظر بنده طول ندارد ممکن است حد اقل و اکثری در نظر بگیریم. لکن مقید کردن باینکه حتماً شش سال باشد این

بعقیده بنده چندان خوب نیست و خوبست همیشه قدر نوشته شود تا موقع تکمیل اعم از اینکه یکسال طول بکشد یا شش سال.

شیروانی مخبر کمیسیون بودجه -- اولاً باید عرض کنم که در این ماده الحاقیه بعضی اصلاحات است که باید بشود. یکی که خارجه است که بهمد جا طلاق میشود و باید تبدیل شود بااروپا دیگر اینکه نوشته شود تکمیل تمام قانون تلگراف بی سیم این به عقیده بنده بهتر است تا قید مدت و منظور آقای تقی زاده هم ضمناً بعمل آمده است زیرا مدت واقعی را ممکن است ما هم ندانیم از این جهت اگر نوشته شود تکمیل علم تلگراف بی سیم یعنی این بهتر است و از آنطرف هم که (خارج) باید مبدل بااروپا شود.

رئیس -- آقای اعتبار

اعتبار -- بنده تصور میکنم اگر مدت باشد بهتر است دلیلش هم این است که اگر بلا مدت ما قائل شویم ممکن است شاگردانی که میروند وقت خودشان را به يك چیزهای دیگری در آنجا صرف کنند و در عرض این مدت معلومانی را که لازم است فرا نگیرند زیرا مقید نیستند مثل اینکه الان يك شاگردانی داریم که بااروپا رفته اند و چون مدتشان کم است و در عرض این مدت نمیتوانند معلومات لازمه را فرا گیرند مجبورند هر ساله مدتی تمدید بخوانند و باین واسطه آنطوری که باید نتوانسته اند استفاده کنند. و شش سال بنده تصور میکنم يك مدت خوبی است برای اینکه بتوانند استفاده براند و کار کنند.

رئیس -- رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد

آقای دشتی بحذف شش سال.

يك نفر از نمایندگان -- بماده باید رأی گرفت

رئیس -- پیشنهاد آقای تقی زاده را آقای مخبر قبول

کردند لذا بقابل توجه بودن آن نمیشود رأی گرفت.